Viktória Bosnyák PERİCADI

Resimleyen: Gözde Bitir

O. Dasin

Viktória Bosnyák PERİCADI

Peri mi yoksa cadı mı?

Budapeşte'deki ilkokul kütüphanelerinden birinin sorumlusu, çocukların Aranka Mort diye çağırdıkları yaşlı ve huysuz bir teyzedir. Yemek yerken bile okumaya devam eden Laci dışında hiç kimse okulun en üst katındaki kitaplığa gidip kitap almaz. Laci'nin okuduğu metinlerin üzerinde ancak sihirle açıklanabilecek bir etkisi olur. Aranka Mort'un değişmek için çocukların yardımına ihtiyacı vardır.

Yayın Koordinatörü: İpek Şoran Kapak ve İç Tasarım: Gözde Bitir Tasarım Uygulama ve Oizgi; Yasemin Çatal Düzelti: Leyla Nebloğlu Kapak Baskı: Azra Matbaası İç Baskı ve Cilt: Ozal Matbaası

1. Basım: 2011
3. Basım: 1000 adet, Aralık 2012
ISBN 978-975-07-1296-8
Tündérboszorkány, Viktória Bosnyák
© Viktória Bosnyák
© Can Sanat Yayınları Ltd. Şti., 2011
Tüm hakları saklıdır. Tanıtım için yapılacak kısa alıntılar dışında yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir yolla çoğaltılarnaz,

Can Sanat Yayınları Yapım, Dağıtım, Ticaret ve Sanayi Ltd. Şti.
Hayriye Caddesi No. 2, 34430 Gafatasaray, İstanbul
Telefon: (0212) 252 56 75 - 252 59 89 Faks: 252 72 33
www.cancocuk.com cancocuk@cancocuk.com

Cesur Tomi - Cinköpekler 1 yazarın yayınevimizden Çıkan diğer kitabıdır.

Viktória Bosnyák

1966'da Budapeşte'de doğdu. Macaristan ve Birleşik Amerika'da İngilizce ile Almanca eğitimi aldı. Viktória sihre inanıyor. Başka ülkelere seyahat etmeyi, tiyatroya ve müzeye gitmeyi, film izlemeyi, çikolata yemeyi ve çocuk kitapları okumayı çok seviyor; çünkü bunların hepsinin içinde sihir olduğunu düşünüyor. Sihirli rengi ise mavi. Pericadı ile büyük bir başarı yakalayan Viktória Bosnyák, bu kitaptan sonra yazmayı bırakamadı. Çocuk kitapları yazmanın yanı sıra Macarcaya çeviriler yapıyor. Viktória, Budapeşte'de eşi ve bu kitabı ithaf ettiği ikizleri Sári ve Dóri ile sihirli bir çatı katında yaşıyor.

Önsöz

Bu önsöz yazarın okura ilk seslendiği yerdir ve genelde okunmaz, atlanır.

Ama lütfen sen bunu yapma! (Ancak çok mecbursan!)

Merhaba Andi! Merhaba Bandi! Merhaba Fanni! Merhaba...

Haklısın. Bu böyle olmayacak. Oysa sana öyle çok merhaba demek isterdim ki ama insan deli olduğu sanılmasın diye tanımadığı insanlarla hemen konuşmaya başlayamıyor işte. Neyse şimdilik kitabın sonunda değiliz, başındayız ve bu birkaç sözden sonra şu konuda artık anlaşabiliriz: OKUR sensin! Haklı mıyım? Bak gördün mü işte!

Peki, sence ben kimim? İyi tahmin ettin! Yazarım. İsmimi senin bilmen garip değil –kapakta görmüş olmalısın– ama ben seninkini bilmiyorum. Oysa merak ediyorum. Satırlarımı belki de bir büyükanne, bir büyükbaba veya bir büyük büyük teyze okuyordur, senli benli konuşmak o zaman gerçekten de kabalık olur. (Lütfen, lütfen beni affedin!)

Her neyse kim olursan ol; oğlan, kız, küçük sevinçle selamlıyorum seni. Çünkü neler olduğunu bilmen önemli. Ben zaten biliyorum. Bu benim için ayrı bir şans hem pratik olduğunu da söyleyebiliriz. Çünkü ancak bu şekilde neler olduğunu anlatabilirim sana. (Aksi halde bir şeyler uydurmam gerekirdi fakat bu pek de gerçeğe uymazdı değil mi?)

Eğer hikâyeye başlamayıp lafı daha da uzatacak olursam sıkıcı olduğunu söyleyerek kitabı hemen bir kenara atarsın. Bu yüzden izin ver de sana son bir soru sorayım! Okula gittiğine göre okulunuzda kütüphaneci bir teyze var değil mi? Hemen anlamıştım zaten! Beni niye mi ilgilendiriyor? Öğrenmek istiyorsan kitaba başla, o zaman nedenini kesin anlayacaksın. (Ben biliyorum zaten. Ben yazdım çünkü kitabı.)

Birinci Bölüm

Burada hikâye başlı yor (Şimdi şaşırdın değil mi?) eğer bu bölümü iyi yazabilirsem belki ikinci bölümü de okursun.

"Kedi tırmalasın! Eşekarısı ısırsın! Fareler cirit atsın! Çürük tahtaya bassın!" diye homurdanıyordu kendi kendine. Bunları söyleyen ünlü bir halkbilimci değildi; soluk benizli, sıska, on yaşında bir oğlandı. Seve seve tanıtırım Sana, zaten hikâyemizin başkah-

ramanı o. Adı László Jóhegyi. Eylülün biri, pazartesi ve kahramanımız okula doğru yola koyulmuş. Şimdi anladın değil mi, niye kendi kendine homurdandığını? Bilirsin işte, öfkeli şimdi.

Neden böyle garip konuşuyor? Neden doğrudan "Allah kahretsin şu aptal okulu!" demiyor diye soruyorsun Sen de değil mi? İşte şimdi işin özünü anladın. Laci (Arkadaşları László'ya kısaca Laci diyorlar.) her ne kadar sıradan bir oğlan gibi görünse de diğerleri gibi değil. (Örneğin Senin sınıfındaki kavgacı Dani veya şu oğlan suratlı Eszter gibi değil.)

Laci, sürekli kitap okur. Top oynamayı sevmez, çocuklarla oynamaz, televizyon izlemez, bilgisayar oyunları oynamayı sevmez. Birinci sınıfa başladığında akıcı şekilde okuyabiliyordu zaten. Marika Öğretmen sınıfında böyle akıllı bir çocuk olduğu için seviniyordu. Laci'den hiçbir anlamlı cevap almayı başaramadığında şaşkınlığı daha da büyük olmuştu. Aslında Laci için matematik, hayat bilgisi veya müzik dersi olması fark etmiyor, onun aklı fikri hep yarım bıraktığı kitapta oluyor. Bu yüzden Senin gibi basit ve anlaşılabilir konuşamıyor.

On haftalık tatilden sonra oğlanın suratının neden hâlâ solgun olduğunu Sana açıklamam gerekmez herhalde. Yoksa bu yıl yazın güneş parıldamamış mıydı? Tabii ki parıldamıştı fakat Laci Jóhegyi'nin soluk suratına değil. Büyükanne perdeleri çekilmiş çocuk odasında ah vah ettiğinde, "Canım, ciğerim, tatlım birazcık güneşe çıksan!" dediğinde bu yaramaz ne yapardı? Hınzırca bir gülümsemeyle bu gibi durumlarda kullanmak için hazır tuttuğu şair János Arany'ın kitabını yatağın altından çıkarır ve alnındaki hayali ter damlalarını silerek okumaya başlardı:

Yanıyor sıcaktan çorak topraklarda sürgünler, Yayılıyor üstünde bitap çekirge sürüleri...

"Yeter mi büyükanne? Devam edeyim mi? Fakat belki de o zaman kendimi güneş yağıyla yağlamam gerekecek."

Büyükanne Jóhegyi, okul tatilinden beri birçok kez olduğu gibi yine eliyle boş ver gitsin işareti yaptı ve iç çekerek mutfağa gitti. Fakat büyükannelerin yaptığı gibi romatizma yüzünden oflamamıştı. Vali Teyze yani büyükanne Jóhegyi daha yeni emekli olmuştu ve yaşına göre durumu çok iyiydi; büyükbabayla dans etmeye bile giderdi. İç çekmesinin sebebi daha ziyade çok sevdiği torununun yemek zamanında bile kitaplarını elinden bırakmaması ve okurken sadece dilimlenmiş ekmekle hazırlanan üçgen şeklindeki sandviçleri yemek istemesiydi. Buna sandviçi keşfeden ve üç yüzyıl önce yaşamış olan Lord Sandwich hakkında bir şeyler okuduktan sonra başlamıştı.

"Ah ne kadar da zayıfsın yavrucuğum!" diyerek dert yandı Vali Teyze, büyükbabaya. Tüm yaz boyunca salamlı sandviçten, jambonlu sandviçten, sucuklu sandviçten başka bir şey yemedi.

"Ekmeğin arasına neden doğru düzgün bir yemek koymuyorsun?" tavsiyesinde bulundu oldukça pratik bir adam olan büyükbaba, "Yerinde olsam çorba koymayı denemezdim," diye de ekledi.

O günden itibaren –tam olarak ertesi günden, yani Temmuzun 14'ünden itibaren– Laci öğle yemeğinde şu türden şeyler yedi: Patates püreli, köfteli sandviç; pilavlı etli sandviç; krepli sandviç. Tüm bir yaz menüsünü sıralamayacağım, sanırım artık beni anlamışsındır.

"Aman nasıl da mutluyum!" diye heyecanla konuşuyordu büyükanne bu sabah, Laci açılış töreni için hazırlanan pantolonu giydiğinde; pantolon belinden düşmemişti çünkü.

"Bak gördün mü?" dedi Vili Amca'ya, büyükbabaya. "Nihayet birazcık şişmanlatabildim!"

Bir defasında Vili Amca'nın pratik tavsiyesine rağmen işkembe çorbasını denediğini anlatmayı "unuttu" tabii. Terbiyesi biraz koyu olursa bir sorun olmaz diye düşünmüştü. Öyle de oldu. Okurken o alıştığı salamlı, jambonlu veya sucuklu sandviçlerden yemediğini fark ettiği tek öğle yemeği bu olmuştu. Tabii o zaman bile çocuğa şüpheli gelen öğle yemeği-

nin tadı değildi, onu kızdıran asıl şey bir parça işkembenin kitabına damlaması olmuştu.

"Hay aksi!" diyerek okula doğru yola koyuldu Laci.

Söyle bakalım, senin de böyle okula doğru yola koyulduğun oldu değil mi? Eğer olduysa keyfinin nasıl olduğunu kendi kendine kafanda bir canlandır bakalım. Ne güllü ne lalelerle bezeli, daha ziyade kaktüslü değil mi? İşte Laci böyle gezine gezine, salına salına yürüyordu günlük güneşlik bu sabah vaktinde. Ağustos Pastanesi'nin önüne ulaştığında, dükkânın tabelasına yüzünü ekşiterek baktı, üzerinde şöyle yazıyordu: Ağustos pastası yıl boyu çok hastası!!!

"Ağustos ha!" diye mırıldandı Laci olmayan bıyıklarının altından. "Ağustos mu kaldı be! Eylül ayındayız! Günaydın!" diyerek selam verdi saygıyla tam da pastanenin penceresinden dışarı bakan Augusztin Ustaya. Pasta ustası başını salladı ve çikolata kremasının, hamurun üzerine düşmesin diye özenle rafa bağladığı küçük radyosunun sesini açtı.

"Günün moda şarkısı bu herhalde değil mi kardeş?" diye göz kırptı Bay Augusztin. "Amma da ağır okul çantası... Güzel bir şarkı."

Laci başını salladı ve ayaklarını sürüyerek yürümeye devam etti.

"Ne kadar da aptal, saçma sapan sözleri var!" diye mırıldandı kendi kendine. Öğrencinin en büyük

derdi çantanın ağırlığıymış sanki. Ters yöne gidebilmek için ben seve seve bunun üç katını, hayır, dört veya beş katını bile taşırdım.

Oğlan aklından bunları geçirirken Békés Sokağı İlkokulu'nun önüne ulaşmıştı bile. Etrafına bakındı, yaya geçidinden geçmek için değil, zaten tam da yolun doğru tarafında bulunuyordu, etrafı kolaçan etmek için. Olur ya belki de bir şekilde bugünü atlatabilirdi. Tam o sırada burnunun dibinde bir araba durdu ve içerisinden iki neşeli kız çıktı. "Merhaba Laci!" diye çığlık attılar. İkiz olsalar da hiçbir zaman aynı anda konuşmuyorlar; neden insanlar ikizler hakkında böyle tuhaf şeyler düşünür ki? Sadece arkadaşları Laci'yi aynı anda gördükleri için aynı anda selam verdiler.

Laci onlara cevap vermeden önce bu iki kızın kim olduğunu çabucak anlatayım; sonra zaten buna vaktim olmayacak çünkü birazdan üçü de okula girecek.

Evet, bu kızların adları Dóri ve Sári Lengyel. On yaşındalar. Laci'nin sınıftaki biricik, daha doğrusu ikicik arkadaşları. Fakat ikizler deyince, Senin kafanda tamamen birbirinin aynı iki insan canlanıyor değil mi? İki bilye gibi. Fakat onlar böyle değil. Sári ve Dóri ayrı yumurta ikizi yani birbirlerinin aynı değiller. Aslında her ikisi de sevimli, akıllı, mavi gözlü ama işte tüm benzerlikleri de sadece bundan ibaret. Dóri sarışın, gevezelik etmeye bayılır fakat itiraf edelim, biraz-

cık alıngandır. Sári'nin saçları kahverengi, kıvırcık (Her dakika boşuna düzleştirmeye çalışıyor.), enerji dolu ve aklı sürekli olarak yeni bir icat peşindedir. Araları iyi olduğunda aynı şeyleri giyerler. Çok kavgalı olduklarında ise kıyafetleri baştan aşağı farklıdır, o gün saçlarını bile farklı şekillerde tararlar. Bugün her ikisi de beyaz bluz ve mavi etek giymiş, okul zamanı mecburi olduğu için şüphesiz. Tabii bugün keyiflerinin nasıl olacağını giydiklerinden çıkaramayız. Laci'nin de bildiği gibi saçlarını aynı şekilde atkuyruğu yapmaları ve birbirinin aynı açık mavi toka takmaları umut verici bir işaret. (Tamam, şimdi Laci'nin cevabı gelebilir.)

"Selamlar, sevgili kızlar!" diye cevap verdi Laci ve keyfi biraz olsun yerine geldi. "İzin verir misiniz?" diye sordu gerçek bir beyefendi tavrıyla ve okulun kapısını kızlar için ardına kadar açtı.

Bu kulağa iyi geliyor değil mi? Oysa sadece yarısı doğru. Üstelik ilk yarısı. Çünkü zayıf, cılız küçük şövalye bütün iyi niyetine rağmen şahane, demir kakmalarla süslü, ağır, oymalarla bezeli kapıyı tek başına açamadı.

"Yine de teşekkür ederim!" dedi Dóri gülümseyerek (Hayır, başkalarının bu durumda yapacağı gibi alaycı bir gülümsemeyle değil.) ve giriş kapısını Sári'yle ikisi açtılar. Tabii onlar için kolay. Laci'den daha uzunlar ve tüm yaz boyu spor yaptılar.

İçeride büyük bir itiş kakış vardı. Daha büyük bir çocuk tepelemesin diye kızlar Laci'yi aralarına aldılar. Arkadaşları aralarında şükran duygularıyla salına salına yürüyordu. Beraber olduklarında daima böyle yürüyorlardı. Sáriler daha kuvvetli oğlanların küçük cılızlara zevkle çelme takacağını biliyorlardı. Dünyanın bütün hazinelerini verseler bunu Laci'ye söylemezlerdi.

"Bilirsin işte, simetriyi çok seviyoruz," diye açıklıyorlardı bu durumu, birisi neden her zaman üçlü halinde yürüdüklerini sorduğunda.

"Saygılar!" diyerek bir an durdu Laci ilk katın merdiven sahanlığında. Kime selam verdiğini bilmek ister misin? Tabii ki Dezsó Zrumeczky'ye.

İkinci Bölüm

Bu bölümde okul hakkında bazı şeyler ortaya çıkıyor ve sevgili okur (yani Sen) şimdilik okumaya devam ediyorsun. (Hmm, ilk bölümü sıkılmadan okudun mu bakalım?)

Umarım Dezsó Zrumeczky hayal gücünü kamçılamıştır!

Evet, bu uygun bir ifade oldu ama kamçılanmaktan korkuyorsan bunu bilemem; sonra hayal gücümü kamçılayan bu adam da kim diye sorma bana!

Tamam, tamam, şimdi Bay Zrumeczky'nin kim olduğunu anlatacağım. Tam olarak 99 yıl önce okulun planını çizen oydu. Bu ismi öylesine icat ettiğimi düşünüyorsun değil mi? Şimdi sakince ansiklopediyi eline al ve bu ismi bul, hiç darılmayacağım. Doğrusu, icat edebilirdim de çünkü içi ve dışı böylesine tuhaf bir okulun mimarı János Szabó, Tóth István veya Lajos Kiss gibi sıradan isimlere sahip birisi olamazdı. Alengirli ismine bakılırsa genç Eduárd Kreischer olabilirdi belki ama o bir ayakkabıcı, okul planı çizmese daha iyi olur. Zaten herkes kendi işini yapmalıdır der insanlar.

"Lütfen! Teessüf ederim!" büyük dedem, yaşlı Eduárd Kreischer de ayakkabıcıydı. Bu bizde bir aile geleneğidir. Zrumeczky Bey'in yazdığı mektubu bugün bile saklıyorum; onun ricası üzerine büyük dedem kendisine su geçirmez bir yürüyüş ayakkabısı hazırlamış; okulun inşaatını kontrol etmeye sadece bu ayakkabıyla gidermiş.

"Okul inşa etmek aklımın ucundan bile geçmez, rica ederim!" diye açıklamalarda bulunmuştu Bay Kreischer semt gazetesine. Bununla beraber, oğulları en küçük Eduárd'ın geçen sene Teknik Üniversite'nin Mimarlık Fakültesi'ne başvurmasının ailede belirli bir korku yarattığı da doğrudur; Fakülte'ye kabul de edildi fakat artık bu utancı düşünmüyorlar.

Tamam, tamam haklısın. Böyle yaşlı bir mimar koridorda duramaz. En azından bir sandalyeye ihtiyacı var. Kabul ediyorum, orada duran sadece büstü, üç iyi arkadaş da önünden ne zaman geçseler onu saygıyla selamlarlar. Kibarca gülümseyen, yalnız, zavallı yaşlı bir adam işte.

"Günaydın!" diyerek heykelin önünde zıpladı ikizler, sonra da yukarıya koşmaya başladılar, üçüncü kattaki sınıflarına.

Uyardığın için teşekkür ederim. Sahi, Sana bu binanın neden bu kadar özel olduğunu daha açıklamadım. Budapeşte Hayvanat Bahçesi'ne gitmiş miydin? Tahmin ediyordum zaten. Hayır, Békés Sokağı İlkokulu'nda hayvanlar gezinmiyor.

(Doğal olarak burada da kendini beğenmiş maymunlar, çığlık atan çakallar ve cevap verilirken susan kızarmış balıklar da var; ayrıca sırası domuz ahırı gibi olanlar bile var fakat tüm bunlar zoolojik anlamda değil tabii ki.)

Gözlerini yummanı ve Budapeşte Hayvanat Bahçesi sakinlerinin ne kadar güzel, kuleli, oyma kapılı, masalsı binalarda yaşadığını kafanda canlandırmanı istiyorum. Hatırlıyor musun? Ne kadar iyi! Şimdi bu hayvan yuvalarına benzeyen üç katlı, gizli yerleri olan, harika okulu canlandır bir de kafanda; artık Békés İlkokulu'nun nasıl bir yer olduğunu açıklamama gerek kalmadı herhalde.

Şimdi gözlerini açabilirsin. Peki ama eğer gözlerin şimdiye kadar kapalı idiyse şu önceki üç cümleyi

nasıl okudun? Her neyse, fark etmez. Önemli olan yapabilmen.

Biz burada hayallere dalmışken Laci, Sári ve Déri sınıflarına ulaşmışlardı bile. İçeriden o tanıdık uğultu duyulabiliyordu ve ikizler buna çok seviniyordu çünkü okula gitmeye bayılıyorlardı (Boşuna mükemmel öğrenciler değillerdi.); ayrıca herkesle iyi geçiniyorlardı. Laci'nin durumuysa biraz farklıydı.

"Lütfen, ne olur çantamı sınıfa götürün! Taşınabilir bir kitap getirmeyi unuttum. Acele kütüphaneye kadar çıkacağım."

Şimdi sanıyorsun ki bu "taşınabilir kitap" aslında heyecanlı olmayan ama tahammül edilebilir bir okuma kitabıdır. Yanılıyorsun. Ama korkma, sana yardım edeceğim! Cep kitabı nedir biliyorsun değil mi? Yani tabii ki ceplerden bahseden kitap değil, cebe girebilecek kitap. Peki ama sen hiç, bir çocuğun cebine girebilecek kitap gördün mü? Ben de pek görmedim. Taşınabilir kitap Laci'nin ince belinden daha ince olan yumuşak kaplı bir kitap; böylece onu arkadan tişörtünün altından pantolonuna sokabiliyor ve kemerini sıkarak güven içerisinde yürüyebiliyor. Bu, örneğin öğretim yılının açılışında olduğu gibi yanında okuyacak bir şeyler bulundurması yasak olduğunda işe yarıyor.

Laci, çatı katındaki okul kütüphanesine doğru fırtına gibi koştu, iki kız ise sınıfa girdiler.

"Kütüphane Eylülün 2'sinde ilk teneffüste açılı-

yor," sözlerini okudu kapıya asılı notta Laci. "Ah! Of! Ah! Şimdi ne yapacağım ben? Peki, bugünü nasıl atlatacağım ben şimdi?" diye oflayıp pufladı kendi kendine kahramanımız çünkü buraya ulaşması için 99 basamak tırmanması gerekmişti.

"Ah! Of! Of!" diye bir ses geldi o sırada içeriden de.

"Aranka Teyze! Ben Laci Jóhegyi 3, yok yok 4/D'den. Lütfen içeri gireyim!"

"Şimdiye kadar okumayı bildiğini düşünmüştüm. Notu görmedin mi?" diye cevap verdi paslı, gıcırtılı bir ses. "İnsanı sürekli bıktırıyorsun! Yarın ge!!"

"Ama Aranka Teyze, canımın içi! Tek bir taşınabilir kitap bile getirmedim. Öğretim yılı açılışına nasıl dayanacağım ben?"

"Peki, tamam. Nasıl olsa beni rahat bırakmayacaksın!" diye cevap verdi hırıltılı ses. Anahtar kilit içerisinde gıcırdadı, kapı birazcık aralandı ve sarı derili, lekeli, kemik gibi ince, titrek bir el aralıktan kitabı uzattı.

"Al tut şunu! Kaybol şimdi! Ayrıca sakın ha kaydetmediğimi düşünme! *Pal Sokağı Çocukları*."

"Ama Aranka Teyze! Okumuştum ben bunu!"

"Beni ilgilendirmez!" diye söylendi, kapalı kapının arkasından. "Ağzımı açtırma ve kaybol!"

"Ağzımı açtırma da ne demek?" diye mırıldandı kendi kendine Laci; bu arada hızla avluya yöneldi çünkü Marika Öğretmen'in tüm sınıfla birlikte açılış törenine indiğini görüyordu. Aranka Mort zaten hiçbir şeyi güzellikle söyleyemez. Her zaman mendebur. Her zaman sızlanır. Her zaman kibirli. Her zaman kayıtsız. Her zaman...

"Merhaba Laci'ciğim!" diyerek en çok sevdiği öğrencisine selam verdi öğretmen hanım.

"Ah, beni çok korkuttunuz! En arkadaki sıraya gizlice sokulabileceğimi düşünmüştüm. Ama siz lütfen öne doğru gidin, Ägicaların yanına. Ben burada tek başıma idare ederim."

"Emin misin?" diye sordu Marika Öğretmen alaycı bir gülümsemeyle çünkü kapanış törenini ve diğer bayramları saymazsak bu Laci'yle dördüncü öğretim yılı açılışlarıydı.

"Mort Teyze'nin kütüphaneyi bugün kapalı tutacağını sanıyordum."

"Bana yine de kitap verdi," diyerek işin içinden sıyrılmaya çalıştı oğlan.

Marika Öğretmen başını salladı ve aceleyle öne, kızların yanına gitti. Eğer yanlarında durmazsa tüm tören boyunca gevezelik edeceklerini biliyordu. Laci yine de kendi kendine şunları mırıldandığını işitti:

"Bak sen şu işe, acaba ihtiyar cadaloz iyi gününde miydi?"

O sırada koro halk şarkılarını bitirdi ve müdire hanım mikrofonun önüne geçti. Oysa Laci bunu fark etmemişti çünkü aklı çoktan o boş arsadaydı, bilyeleri çalınacak diye ölümüne endişe ediyordu. Nemeçek yanına çömelmiş onu destekliyordu; fakat sonra Nemeçek'in eve gitmesi gerekti ve o sırada Laci'nin kulağına müdire hanımın birkaç sözü çalındı:

"Bu öğretim yılında okulumuz 100 yaşında olacağı için sadece her zamanki gibi spor ve bilgi yarışmaları yapmayacağız, aynı zamanda kütüphanecimiz Aranka Mort'un önerisi üzerine okuma yarışması da yapacağız."

Bunun üzerine 4/D sınıfı büyülü bir çubuk değmiş gibi geriye döndü; kimi arkadaşça, kimi cesaret verircesine, kimi de muzipçe gülümsüyordu Laci'ye.

"Yarışma şartlarını yarından itibaren kütüphanenin yanındaki duvar gazetesinde okuyabilirsiniz."

O an heyecandan Laci'nin gözü hiçbir şey görmüyor, kulakları hiçbir şey duymuyordu. Yerinde zıplayıp duruyordu ve böyle bir şey daha önce başına gelmemişti, okumayı unutmuştu.

"Halay mı çekiyorsun durduğun yerde? Çişin mi geldi?" dedi bu yıla uysal bir kuzu gibi başlayan Ignác. Okula varışı ve açılış töreni arasında geçen on dakika içerisinde henüz ufak da olsa bir ceza alamamıştı. Oysa geçen senenin rekoru onun elindeydi: 219 ceza, 18 uyarı, sınıf öğretmeninden 13 ikaz, velisine gönderilen 7 mektup ve karnesinin davranış kısmına yazılan kötü notlar, öyle ki bu kısımda yazacak yer kalmamıştı.

"Ignac'cığım gerçek bir erkektir!" demişti annesi gururla yılsonunda okula çağrıldığında. "Tam babası, küçük meleğim benim!"

Bu sözler tabii ki öğretmenler kurulunun hiçbir üyesini etkilememişti; toplantıda şöyle bir karara varmışlardı: Gelecek öğretim yılında, daha doğrusu tam da şimdi başlayan öğretim yılında Ignac'a tek bir uyarı bile yapılmayacaktı çünkü aşağı tükürsen sakal yukarı tükürsen bıyık.

Bu sabah annesi bu fırça saçlı, insan azmanı, al yanaklı ve düztaban meleğe şöyle sesleniyordu:

"Tatlım, hayatım benim! Lütfen iyi küçük bir çocuk ol, tamam mı?"

"Hora!" diye homurdandı bunun üzerine küçük tatlı şey.

"Tamam, tamam, büyük çocuksun. Sen de iyi biliyorsun ki baban, büyükbaban, büyük büyükbaban da Békés İlkokulu'na gitmişti. Senin yerin burası. Eğer Kreischerler okula devam etmeyi sürdürür de biz sürdüremezsek bu bizim için büyük bir utanç olur."

(Hayır, hayır. Söz konusu olan genç mimarlık öğrencisi Eduárd değildi, kız kardeşi Éduá'yı kast etmişti.)

"Tamam, tamam. Ama hiçbir söz vermiyorum," diyerek boyun eğdi Ignác; bu arada annesinin kahvaltı için hazırladığı altı adet yağlı, sucuklu ve altı

adet de fındık ezmeli sandviçi çantasına tıkıştırdı. "Yol için bir şeyler yok mu?" diye sordu annesine biber gibi kızararak, sandviçlerde biber olmasa da zaten Ignác yeşillik yememeyi ilke haline getirmişti. Dediğine göre doğaya zarar vermek istemiyormuş.

"Al hadi!" diyerek bir parça kızarmış sucuk verdi annesi veda niyetine ve şapırtılı bir öpücük kondurarak yanaklarına kapıda oğlundan ayrıldı.

"Çişin mi geldi?" diye tekrarladı Laci'ye sorduğu soruyu Ignác, biraz daha sesli olarak

"Sevgili meslektaşlarım sanırım 4/D'den Ignác'ın tuvalete gitmesi lazım. Lütfen çabuk halledin, bir problem olmasın!" diyerek açılış konuşmasını kesti müdire hanım.

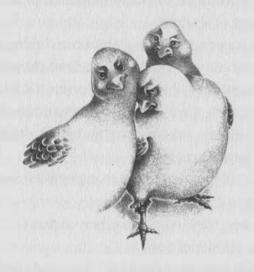
Bunun üzerine Marika Öğretmen kaşlarını çatarak Ignác'a doğru yürüdü fakat etüt öğretmeni Andi çoktan oğlanın elinden tutmuş, onu dışarıya doğru sürüklüyordu bile. Ignac'ın sadece kulağı değil tüm kafası yolda yediği kızarmış acılı sucuk gibi kızarmıştı. (Sarımsak kokusundan bahsetmeyelim bile!) Birinci sınıfların tümü sırıtıyordu fakat bu beklenmeyen olay karşısında 8. sınıflar kahkahayı basmışlardı bile.

"Hayınınır, öğretmeniiim! İhtiyacım yoook...!" diyerek karşı çıkıyordu oğlan. Fakat sonra her şeyin boşuna olduğunu gördü, en iyisi bir an evvel avluyu terk etmekti.

"Bunu ödeyeceksin!" diye fısıldadı Laci'nin yanından geçerken.

Sanıyor musun ki bu cılız küçük oğlan şu mor kafalı et çuvalının tehditlerinden korkacak? Tabii ki hayır! Kesinlikle hayır! Peki, neden acaba? Çünkü söylenenlerin hiçbirini duymamıştı. Aslında tam da yılsonunda okuma yarışmasında birinci gelene verilecek belgeyi nasıl alacağının hayalini kuruyordu. Peki, işitseydi korkar mıydı? Tabii ki korkardı! Kesinlikle korkardı!

Üçüncü Bölüm

Bu bölümde dersler başlıyor, ayrıca kütüphaneyi ziyaret ediyoruz. (Bu sonuncusundan pişman olmayacaksın, sanırım Sen de okumaya düşkünsün.)

Daha okulun ilk gününde 4/D'de eğlenceli bir şeyler olacağını ümit ediyorsun değil mi? Senin sınıfında Eylülün ikisinde herhangi ilginç bir şey olur mu hiç? Marika Öğretmen'in başına da her zamanki şeyler geldi. Herkes yaz anılarını anlattı.

"Kasap dükkánında babama yardım ettim," diye anlattı parlayan gözlerle Ignác. "Sosis ızgarayı, sucuğu, piliç çevirmeyi önce ben tadıyordum! Alışveriş yapanlara göre bu işten anlamamın sebebi genlerimmiş. Ama Balaton'da da iki hafta geçirdim."

"Çok yüzdün ve bisiklete bindin değil mi?" diye sordu Marika Öğretmen.

"Ona zamanım yoktu. Amcamın lokma pişirip sattığı kulübesi var. Orada da yardıma ihtiyaç vardı. Ben görevimin ne olduğunu biliyorum. Günde yirmi iki tane peynirli, kaymaklı lokma tadıyordum. İşler iyi gitti. Amcamdan aldığım harçlığı ise Ağustos Pastanesi'nde harcayacağım."

"Biz at binmeyi öğrendik!" diyen Dóri neredeyse sıradan yere düşüyordu.

"Yaa ama biliyorsun, bunu ben söylemek istemiştim!" diye sinirlendi Sári.

"Niye her zaman sen? Sence ben orada değil miydim?" dedi Dóri.

"Sanırım sınıf yaz aylarını nasıl geçirdiğinizi anlamıştır. En iyisi her ikiniz de yarına tatil hakkında birer kompozisyon hazırlayın. Nasıl tartıştığınızdan değil de nasıl at bindiğinizden bahsedin! Yazılarınızı daha sonra aynı anda, aynı yüksekliğe, tam olarak aynı sayıda raptiyeyle duvar gazetesine asarız. Olur mu?" diyerek yeni başlayan savaş durumuna son verdi öğretmen.

"Eğer isterseniz o atın resmini de çizebilirsiniz ama dikkat edin, sakın biriniz A3, diğeriniz de A4 kâ-ğıdı kullanmayın!"

Sári ve Dóri kısa bir süre daha dudak büzdüler fakat Marika Öğretmen'in onları çok sevdiğini biliyorlardı. Zaten onunla tartışmanın da bir anlamı yoktu.

Ägica konuşabileceği tek bir Macar çocuğunun bile olmadığı deniz kıyısından bahsetti, bu yüzden kendini orada berbat hissetmişti.

"Üstelik de su bile tiksindirici derecede tuzluydu. Öff!" diyerek bitirdi canlı anlatısını kız.

Endişe etme sakın, Sana yirmi beş çocuğun hepsinin yaz tatilini anlatmayacağım! Sıkılmaya başladığını şimdiden hissediyorum. Aşağı yukarı Senin sınıf arkadaşlarının da gittiği yerlere gitmişler işte. (Eğer istiyorsan onların tatillerini nerelerde geçirdiklerini hatırla, istemiyorsan devam edebiliriz.)

"Peki ya sen, Laci Jóhegyi, sen nerelere gittin bakalım?" diye sordu sona kalan oğlana Marika Öğretmen.

Cevap vereceğine sen de bir an bile inanmadın değil mi? O an tam da zavallı hasta Nemeçek'i ziyaret ediyordu. Fakat oraya ona acımaya gitmemişti, onu neşelendirmek istiyordu; ayrıca ona az önce okulun hekimi Doktor Jámbor'a yazdırdığı çok kuvvetli bir antibiyotik de götürüyordu. Tabii sınıf arkadaşları hiçbir tuhaflık fark etmemişlerdi, sadece her zaman

olduğu gibi Laci'nin tek hörgüçlü bir deve gibi sıranın altına sokulduğunu görüyorlardı.

"Dünyaya dön!" diyerek dürttü Laci'nin sıra arkadaşı, Sırık Sándor.

"Nerelerdeydin?" diye sordu öğretmen yeniden.

"Nemeçeklerdeydim. Biliyor musunuz Nemeçek hasta. Ama iyileşiyor şimdi çünkü Doktor Jámbor'un kendisine yazdığı ilacı içti."

Sınıfın yarısı karınlarını tutarak kahkahalar atıyordu, diğer yarısıysa bön bön önlerine bakıyordu. Marika Öğretmen böylece kimlerin yazın okumaları gereken mecburi kitabı okumadığını anlamıştı. Laci'ye sorular sormayı da hemen unutmuş gibiydi.

"Paçayı kurtardım!" diye düşündü oğlan; paça deyince paçayı sıyırıp suya girdiğini düşünmeyin sakın; yaz boyu yüzmedi. Yüzme bilmiyor zaten. Olsa olsa sınıfın önünde bir şeyler söylemesi gerektiğinde ter içerisinde yüzüyor. Sonra Sándor'a döndü:

"Bana yöneltilen pedagojik soru cümlesi üzerine beni uyardığın için sana müteşekkirim."

"Anlamadım?" diyerek anlamsızca ona baktı sıra arkadaşı. Fakat Laci'nin ne demek istediğini anlayamadı çünkü Marika Öğretmen bu sırada tam bir cadaloza dönüşmüştü ve sıralar arasında gidip gelerek şöyle bağırıyordu:

"Böyle mi olacaktı yani! Okumuyoruz ha! Utanç verici, rezalet! Eğer sararmamış olsaydı diplomamı geri verirdim! Bu durumda zaten geri bile almazlar! Böyle bir rezillik görmedim ben hayatımda!"

"Tabii ki göremezsin, o kadar sararmış ki!" diye fısıldadı birisi arka sıralardan.

Bir güvercin kadar temiz kalpli Marika Öğretmen için artık bu kadarı da fazlaydı. (Güvercinlerin kalbi nasıldır bilen var mı? Ruh durumları sürekli değişir. Geçen seferinde mesela korkunç sinirli bir grup güvercin gördüm parkta; yaşlı bir teyze, içerisinde ekmek kırıntıları olan naylon torbanın ağzını on dakika boyunca açamamıştı. Neyse burada bırakalım, öğretmen çok nadir çileden çıkar.)

"Sınıf, dikkat!" diye bağırdı.

Öyle ürktüler ki yirmi beş benekli top gibi yirmi beşi de yerlerinden fırladı.

"Hayır. Oturun yerlerinize!"

Çocuklar yerlerine oturmaya başladı; bu arada Marika Öğretmen düşünüp taşınmıştı.

"Geçen on hafta içerisinde kitap yüzü görenler ayakta kalsın!"

Bunun üzerine hepsi güçlükle ayağa kalktı.

"Sadece uzaktan, güvenli bir mesafeden görenler oturabilir!"

Bunun üzerine aralarından üçü hayli sessizce, ihtiyatla, popolarının yarısıyla yerlerine oturdu.

"Tek bir kitabı bile sonuna kadar okuyamayanlar da ayakta kalmasın."

Ayakta kalanlar 13 kişiydi.

"On üç! Şanssız bir sayı olduğunu söyleyebilirim. Hayır. Böyle bir sınıfım olduğu için şanssız olan benim aslında!" diyerek öfkeyle dolaştı aralarında Marika Öğretmen.

"Ben size yılsonunda yazın okunan her bir kitap için Macarcadan beşer puan vereceğimi söylememiş miydim? Haydi, görelim bakalım! Kim birden daha fazla okudu bakayım?"

Sári ve Dóri'den başka ayakta kalan yoktu.

"Kalk artık ayağa!" diye dürttü Dóri önünde oturan Laci'yi. "Tüm yaz boyu kitap okuduğunu biliyorum."

"Affedersiniz!" diyerek ayağa kalktı oğlan. "Söylenenleri kaçırdım az önce."

"Kesin kazak örüyordur sıranın altında!" diye araya girdi Ignác; fakat öğretmenin buz gibi bakışları önceki sabah olanları birden aklına getirdi.

"Yazın kimin birden fazla kitap okuduğunu sordum," diyerek öğretmen Laci'ye baktı gülümseyerek.

"Ben kaç tane okuduğumu bilmiyorum," diyerek düşünceye daldı Laci, "fakat bir gece yarısı yatağımın hemen üzerindeki kitap rafı okunan kitapların ağırlığı yüzünden çökmüştü. Öyle ürkmüşüm ki el feneri elimden yere düştü."

"Elektrikler mi kesilmişti yoksa Laci'ciğim?"
"Hayır. Annem lambayı söndürdüğünde ancak

battaniyenin altında okuyabiliyorum. Ama lütfen ona anlatmayın!"

"Anlamadığım bir şey var. Nasıl oluyor da *Pal So-kağı Çocukları*'nı ancak şimdi okuyorsun? Mecburi okuma kitabı olduğunu biliyordun değil mi?"

"Ben dün Aranka Teyze'ye okuduğumu söylemiştim ama taşınabilir kitap olarak bunu verdi."

"Anlaşıldı. Yarına üçünüz de karnenize kaçar beş puan verebileceğimi hesaplayın!"

"Zrrrrr zrrrrrr!" diye inledi o sırada zil.

"Gurrr gurrrr!" diye guruldadı Laci'nin midesi.

Sınıf ikişer ikişer, güzelce kahvaltı yapmaya bodrum kata doğru yola koyuldu (On ikisi hâlâ Marika Öğretmen'in öfkesinden çekiniyordu.) fakat hangi yöne gidileceği konusunda midesinin ne düşündüğü Laci'yi hiç ilgilendirmiyordu, çatı katına doğru koşmaya başlamıştı bile.

Yukarıya ulaştığında kütüphanenin ilan panosunda geçen seneki çalışma zamanlarını gösteren sararmış çizelgenin asılı olduğunu hayal kırıklığı içerisinde gördü. Kütüphanenin kapısı ise yarı açık duruyordu ve içeriden o bildik iç çekiş, yakınma, puflama sesleri süzülüyordu. Aralıktan içeriyi gözetledi. Laci'den biraz daha uzun, yaşlılıktan çökmüş, kırışıklar içerisinde yaşlı bir kadın evrak dolabına dayanmış duruyordu. Karmakarışık topuzu fırtınanın vurduğu bir kuş yuvası gibi buruşuk, kemikli suratının üzerin-

de duruyordu. Tam da menekşeler işlenmiş patiskadan mendiline burnunu siliyordu, bu yüzden salatalığa benzeyen burnu ve burnunun ucundaki iğrenç beni gözükmüyordu.

"Rahatsız ettiğim için özür dilerim Aranka Teyze!" diye seslendi nazikçe Laci.

"Ne var, seni küçük sülük!" diye tersledi onu kütüphaneci. "Yine yeni bir kitap mı istiyorsun?"

"Aranka Teyze, okuma yarışmasının ilanını asmayı unutmuşsunuz."

"Ben mi unutmuşum? Seni küçük edepsiz! Unutkan, yaşlı bir kadın olduğumu söylemek istiyorsun değil mi? Emekliye ayrılsam daha iyi olur değil mi? Artık kütüphane için yetersizim değil mi?" diye çığlık attı Aranka Mort. Sana itiraf edeyim ağzında fazla dişi de yoktu. "Sen lumbago nedir bilir misin?"

"Tulumba tatlısıyla bir ilgisi var değil mi?"

"Lumbago dedim, seni kuru erik beyinli, tulumba değil!"

"Bir *Grimm Kardeşler Masalı* mı yoksa?" diyerek şansını denedi Laci.

"Kabak kafalı çocuk seni!" diye gürledi kütüphaneci, gerçi bu defa balkabağını mı yoksa yemeklik kabağı mı düşündüğüne karar veremedi.

"Büyükannenin lumbagosu yok mu? Böyle zamanlarda insanın beli öyle ağrır ki günlerce doğrulamaz. Ne dersin, neden böyle gönye gibi yürüyorum sence? Belinden vurulmuş bir cadı. Bu yüzden ilanı duvar gazetesine iliştiremiyorum. Eğer içinde bir parçacık şövalye ruhu kalmış olsaydı çoktan yardım teklif etmiş olurdun."

"Mutluluktan uçarım, Aranka Teyze!" diyerek gülümsedi Laci çünkü o çok merak ettiği kâğıdın çekmeceden çıktığını görmüştü ve eğer kütüphanecinin somurtkan laf kalabalığı teneffüsün sonuna kadar sürmezse yarışmanın koşullarını hemen okuyabilecekti.

"Al işte! Ama dikkat et!" diyerek Aranka Teyze nihayet kâğıdı eline tutuşturdu. "Eşik!" dedi ilana daldığı için ne gözü gören ne de kulağı duyan oğlanın arkasından.

"Aahhh!" diye inledi eşik Laci'nin ayağı takıldığında.

"Özür dilerim!" derdi aslında oğlan eğer işitseydi çünkü nazik ve iyi yetiştirilmiş bir çocuktu. Oysa ne görüyor ne de duyuyordu o an.

Bana inanabilirsin, onun yerinde kim olsa o masum eşiğe takılırdı eğer bir salı günü elinde böyle sıradan olmayan bir ilan taşıyorsa.

Hiç şüphesiz Sana, Kral Mátyás'ın kim olduğunu açıklamama gerek yok. Muazzam kütüphanesiyle gurur duyduğunu da biliyorsundur herhalde. O zamanlar kitaplar elle yazılıyordu ve sayfanın ilk harfi muhteşem küçük bir resim içerisine yazılıyordu, metin ise titizlikle işlenmiş bir desen çerçevesine alınıyordu.

Aranka Mort'un hazırladığı ilan da işte tam böyle görünüyordu. Metin şöyleydi:

Okulumuzun kuruluşunun
100. yıldönümü için bu öğretim yılında
okuma yarışması düzenliyoruz. Yarışma yı
en çok kitap okuyup bitiren kazanacaktır:
Okunan kitapların yazarları ve isimleri
her ayın 13. gününde 1. ve 3. teneffüste
kütüphaneci ye yazdırılabilir. Tüm öğrencileri
hile yapmamaları için uyarıyorum çünkü
bu imkânsız! Kazanana ciddi hediyeler
verilecektir. Son başvuru günü 13 Mayıs.

O harfini küçük bir resim içerisine almışlardı ve resim bütün ayrıntılarıyla okulu tasvir ediyordu. Resimde pencerelerden dışarıya bakan çocuklar ve okul bekçisinin köpeği Cebir bile görülüyordu. Resim o kadar sahiciydi ki oğlan giriş kapısının üzerindeki bayrağın bile rüzgârda sallandığını görmüştü. Metni ise çiçek çelenkleri çevreliyordu. Papatyalar, menekşeler, gelincikler ve süsen çiçekleri birbirine geçmişti; ayrıca üzerlerinde ardıç kuşları, ispinozlar, kiraz kuşları uçuşuyor, sincaplar oynaşıyordu.

"Masal gibi! Harika! Kim bu kadar becerikli olabilir ki?" diye hayran hayran bakıyorlardı duvar gazetesinin etrafını saran çocuklar. "Öteye git biraz ufaklık!" diye tersledi iriyarı bir sekizinci sınıf öğrencisi Laci'yi; o da işin özünü artık öğrendiği için büyüklerin görmesine izin verdiğine pişman olmadı.

"Niye böyle kendinizden geçtiniz? Kocakarı kesin bir elyazmasından taratmıştır ve sonra da iyi bir grafik yazılımıyla her şeyi bir dakika içerisinde halletmiştir. Sadece bir bilgisayara bakar bu iş. Büyük bir mesele değil yani. Peki ama hangi lanet olası rezil bir ödül için tüm yılını okuyarak geçirmek ister ki? Ödül de kesin kitaptır ha. Hadi gidelim artık!" diyerek meseleyi çözdü kendi açısından sekizinci sınıf öğrencisi.

Laci ilanı bir kez daha ayrıntılı incelemek istemişti ama artık zil çalıyordu ve Marika Öğretmen'in derse geç kalanlara tahammülü olmadığını biliyordu.

Dördüncü Bölüm

Bu bölümde biraz terle yeceğiz, daha sonra yeni-den kütüphane civarına gitme ye cesaret edeceğiz (Umarım kızmazsın, orada daha çok işimiz olacak).

Laci sınıfa geri döndüğünde matematik dersi henüz başlamamıştı ve sıra arkadaşı Sándor'u *Pal Soka-ğı Çocukları*'na gömülmüş halde buldu.

"Baksana, buna kesinlikle katlanılır," dedi okumakla arası iyi olmayan sırık gibi oğlan. "Katlanılır olduğunu biliyorum. O yüzden tişörtümün altında taşıyorum."

"Aslında onu demek istemedim," diyerek oğlan Laci'yi şaşırttı. "Bu düşündüğüm kadar da kötü değilmiş. İçindekiler insanı iyi güldürüyor."

"O zaman lütfen sen de kendine kütüphaneden bir tane al! Koca bir raf dolusu var."

"O ihtiyar cadalozun yanına çıkacağımı düşünmüyorsun herhalde değil mi? Sonra da beni büyüyle kurbağaya çevirsin öyle mi?"

"İşte bu imkânsız. Bunun için prens olman lazım."

"Ben de tam bunu söylemek istedim. Benim ismim ne sence? Sándor Kral değil mi?"

"Haklısınız hünkârım! Ama lütfen bana güvenin, ben sizi korurum!" diyerek güldü Laci.

"Saygıdeğer şövalyem! Lütfen majestelerine sorar mısınız, matematik dersine başlayabilir miyim acaba?" diyerek çocukların bu fantezi dolu fikir alışverişine son verdi öğretmen ve cevap bile beklemeden tahtaya ilk problemi yazdı. Sanırım sonra olanları merak etmiyorsundur. Eğer dördüncü sınıfa gitseydin zaten bilirdin, yok eğer gideceksen matematik formüllerini öğrenmek için zamanın olacak daha.

İkinci teneffüste Laci için yeni hiçbir şey olmadı, zaten beden dersi için kıyafetini değiştirmesi gerekiyordu. Bu arada ikizlerin kendisi için ilk teneffüste getirdiği kahvaltılık ayçöreğinden ısırdı. İki kız okuma yarışmasının koşullarını boşuna merak edip duruyordu, Kálmán Klott Öğretmen'in dersine zamanında girmeleri gerekiyordu, bunu riske edemezlerdi. Klott Öğretmen'in herkes için acı bir sözü her zaman vardı, öyle bildiğiniz biberler gibi değil, Meksika çili biberi gibi acı. "Şişkolarla köfteler" diye alay ederdi, "zayıflarla ise kürdanlar" diye; fakat akıllı çocuklarda bile kusurlu bir şeyler bulurdu. Fakat şu da bir gerçek ki arkasından tüm okul ona Külot Klott diyordu.

"Abrákadabra, Külot Klott burada!" diye hep bir ağızdan tekerleme söylüyorlardı spor salonunda.

"Susun, geliyor!" diye ciyak ciyak bağırdı kapıda nöbet tutan Luca.

"Hizaya gir!"

"4/D, dikkat! Ama çok dikkat! Eğlenmek için gelmedik buraya! Dilin yere kadar sarksın diye buradasın. Eğer bir çıt duyarsam 52 numara spor ayakkabılarımla tek tek yere sarkan dillerinizi tepelerim! Ne
yapacağınızı söylüyorum, bugün tüm ders boyunca
her zamanki parkurda hafif tempo koşacağız. Aklı
olmayanlar için tekrar sıralayayım: Sola doğru koş,
köşeyi dön, Ağustos Pastanesi'nin önünden geç, orada durma, ağzınızın suyu aka aka koş, yeniden sola,
çiçekçiden yeniden sola, sonra Békés Sokağı'ndan
dağa doğru ve benim yanıma ulaştığında postallarının içinde en az bir litre ter olsun!" diye gürledi iki

metre boyundaki, pala bıyıklı, dazlak beden öğretmeni.

Şimdi postal ne demek diye soracaksın değil mi? Eğer askere gitmiş olsaydın ya da Békés İlkokulu'na gitseydin Külot Klott'un spor ayakkabısına böyle dediğini bilirdin. İyi tahmin ettin, öğretmen eski bir asker, başçavuşluğa kadar yükselmiş fakat acemi askerlere karşı o kadar acımasızmış ki yaptıklarını orduda bile çok bulmuşlar. Bu yüzden rütbelerini sökmüşler ve emekli olmaya mecbur kalmış. (Yanlış anlamayın, emekli derken askerlikten emekleyerek ayrılmamış.)

"Beraber Békés İlkokulu'na gittiğimiz zamanlarda da bu Klott'un aklı başında değildi. Değil mi Guszti?" diyerek şiirsel bir soru sordu Eduárd Kreischer pasta ustası Gusztáv Augusztin'e pastanenin terasından önlerinde koşturan, yıkıla yıkıla yürüyen, nefes nefese kalmış çocukları yarım saat boyunca beraberce seyrettikten sonra.

"Artık dayanamayacağım!" diyerek yerinden fırladı pasta ustası ve mutfağa doğru bağırdı.

"Auguszta! Yirmi beş bardak ahududu şerbeti hazırla ve hemen buraya getir!"

"Eduárd! Sen de çocuklara acele etmelerini söyle, bir sonraki turda her birine birer bardak ver."

Külot Klott belki de bu 27. turun neden böyle gözle görülür şekilde kısa sürdüğünü neye yoracağını bilemedi. İçeceklerini aldıktan sonraki turda her çocuğun payına ayrıca o günkü taze pastalardan da birer parça düşmüştü, üstelik Augusztin efendi bugünün şerefine pastalara birer top dondurma da eklemişti. Bu arada Klott Öğretmen kronometresini yere fırlattı ve 52 numara spor ayakkabılarıyla tepeledi çünkü bozulduğundan emindi. Dolayısıyla 4/D sınıfı beden dersinin son 11 dakikasını böylece atlatmış oldu; aynı zamanda 31, 32, 33, 34 ve 35. turları da. Ödül olarak zil çalıncaya kadar basket oynayabileceklerdi.

Dördüncü teneffüste Laci, Sándor'u *Pal Sokağı Çocukları*'nı yine kıs kıs gülerek okurken yakaladı.

"Hadi gel, seninle yukarı çıkalım, Aranka Teyzenin yanına; kendin için de bir tane alırsın," diye teklifte bulundu Laci.

"Oraya adımımı bile atmayacağımı söylemiştim sana amaı" diye çınladı cevap.

"Biz de geliyoruz Laci," dedi Sári.

"Övgüler yağdırarak anlattığın şu ilanı bir görmek istiyoruz," diye ekledi Dóri.

"Hadi gidelim!"

"Siz Aranka Teyze'nin kütüphanenin neden çatı katında olmasında ısrar ettiğini anlıyor musunuz? Peki, nasıl oluyor da yukarıya çıkabiliyor? Biz bile zar zor dayanıyoruz bu kadar merdivene," diyerek soluklandı Sári.

"Siz hiç merdivenleri tırmandığını gördünüz mü? Ben bir defa bile görmedim," diyerek düşünmeye başladı Laci meseleyi.

"Kesin süpürgesinin sapında," kıkırdadı Sándor.

"O kesin bir defa," diye güldü ikizler.

"İşte!" diyerek diğerlerini duvar gazetesine doğru yöneltti Laci.

"Ooo!"

"Ooo, ooo!"

"Ooo, ooo, ooo!" diyerek şaşakaldılar rengârenk ilanı gördüklerinde. Laci ise şaşkınlıktan sesini bile çıkaramıyordu. "O!" bile diyemedi.

Çünkü resimde okul bekçisi János 13 Kiss'in köpeği Cebir, mürver ağacına işemeye hazırlanıyordu. Ama o da ne, sadece hazırlanmıyordu, çocuğun gözleri önünde yapmıştı bile çişini.

"Senin derdin ne?" diye sordu Sári.

"Hiiiiçç."

"Hiç mi?"

"Öyle görünüyor ki diğerleri fark etmediler," diye düşündü Laci, sonra gücünü topladı ve şöyle dedi:

"Hadi gel Sándor, Pal Sokağı'nı alalım senin için!"

"Eee, ben daha ilanı sonuna kadar okuyamadım. Sen önden git, benim için hallet olur mu? Ben hemen geleceğim peşinden," diyerek palavra attı diğeri, oysa kütüphaneye girmeye cesareti olmadığını çok iyi biliyordu.

Laci, böylece içeriye yalnız başına girdi. Oğlan selam verdiğinde Aranka Teyze tam da burnunu pembe güllerle işlenmiş patiska mendiline siliyordu.

"Ellerinizi öperim! Nasılsınız? Cadılığınız geçti mi bari?" diye sordu merhametle.

"Bana bak, eğlenme benimle, başın belaya girer yoksa! Senden bir dakika olsun kurtuluş yok mu? Çıkar ağzından baklayı bakalım!"

"Özür dilerim, bakla mı? Ben hiç bakla yemem. Sevmem de zaten. Lütfen inanın bana!"

"Tahmin etmeliydim. Kuru erik değil, sadece tek bir buruşuk kuru üzüm var beyninin yerinde," diyerek öfkelendi kütüphaneci.

"Çıkar ağzından baklayı yani niye buraya kadar yorulduğunu söyle! Şimdi çaktın mı köfteyi?"

"Sándor Kral bir kitap almak istiyor."

"Sándor Kral, sen değilsin değil mi?"

"Hayır, Aranka Teyze."

"Peki, o zaman nerede bu Kral bakalım?"

"Burada, kapının önünde."

"Sándor Kral! Gel bakalım içeriye!" diye çığlık attı Aranka Mort.

Bu ses yüzünden Sándor'un zaten çoktan çözülmemiş olsaydı korkudan dizlerinin bağı çözülürdü. Korkudan dizlerinin hiçbir bağı çözülmemişti fakat vücudunun diğer parçalarının tüm bağları çözülmüştü. "Efendim? Ne demek istemiştiniz?" diyerek zaman kazanmaya çalıştı oğlan, kapı aralığından aylak aylak bakarak.

"Bırak da yüzünü göreyim! Kütüphaneye kayıtlı bile değilsin. Ben kayıt yaptıran bütün çocukları aklımda tutarım!"

Bu doğruydu. Ama bu yüzden Aranka Mort için sakın üzülme! Kafasının içinde itişip kakışan çok çocuk yok. Geçtiğimiz yıllarda üç yüz otuz üç çocuk içerisinden okulun kütüphanesinden kitap alan tek çocuk Laci Jóhegyi olmuştu. Hatta öğretmenlerin bir teki bile Aranka Mort'a uğramamıştı. Hep çatı katına tırmanmaya üşendiklerini söylüyorlardı ama sana açıkça söyleyeyim: Hepsi palavra. Hiç şüphe yok. Çünkü meslektaşlarının oflamalarına, burnunu çekip durmasına ve dostça olmayan bakışlarına tahammül edemiyorlardı. Ben tüm bunları anlatırken Sándor'un hilebaz bir kurtarıcı fikir uydurmaya zamanı olmuştu. Gerçi kafasında yanan ampulü ikizler görmediler fakat aklındakini söylerken Sándor'un hınzır gülüşünü fark ettiler.

"Üzgünüm ama toza karşı alerjim var. Annem kütüphaneye gitmemi yasakladı."

Kütüphaneci teyze bu yalanı duyunca suratını asabilirdi belki de, tabii eğer yüzü zaten limon ısırmış gibi buruşuk olmasaydı.

"Ne lazımdı peki?" diye uğuldadı sesi, yazı masasının arkasında hareketsiz duruyordu. "Pal Sokağı Çocukları," diye cevap verdi Laci bağrışmalara bir son vermek için.

"Orada sol taraftaki rafta. Ver bir tane! Kitap istek fişini sen götür ver şu üşütüğe lütfen. Umarım ismini yazabiliyordur! Üç hafta içerisinde geri getirmen lazım!" diye bağırdı azimle kapının yanında duran oğlana.

Sándor sevinçle, ıslık çalarak, hoplaya zıplaya merdivenlerden aşağı indi fakat henüz üç hafta geçmemişti ki kitaba karşı hissettiği coşku önce hafiflemeye başladı, sonra yatıştı ve nihayet tamamen söndü. Hafta sonu tek bir satır bile okumamıştı ve pazartesi sabahı öfkeyle patladı:

"Bana bak Laci! Bu kitap hiç de güldürücü değil. İçerisinde tek bir espri bile yok. Şu Nemeçek'in hayatı tamamen trajedi dolu. Bu senin okuduğun kitap değil. Onun içerisinde şakalar vardı, eğlenceliydi. Böyle kederli değildi."

"Yok, canım sende! Mümkün değil. Kütüphanede koca bir raf dolusu var ve hepsi de birbirinin aynı."

"Belli, ben buna devam edemeyeceğim. İçimi kararttı bu benim. Lütfen sendekini bana ver!"

"Artık bende değil. Cuma günü iade ettim."

"O zaman benim için değiştir Laci!"

"Deneyebilirim ama bu fikrin Aranka Teyze'nin hoşuna gideceğini sanmıyorum."

Fakat bu, Laci ona Sándor'un ricasını aktardığında

Aranka Mort'un nasıl öfkelendiğini, kızdığını, sinirden nasıl hırıldadığını anlatmak için hafif bir ifadeydi.

"Nasıl yani 59 ciltten herhangi biri ona yetmemiş mi? Bir başkası mı gerekiyormuş? Bu edepsiz kendini ne zannediyor?" diyerek tüm öğle arasında öfke nöbetleri geçirdi; Laci ise belki sakinleşir de bir başka cilt verir diye bekledi durdu. Sakinleşmedi ve vermedi. Çocuk eli boş uzaklaşmaya mecbur kalımıştı.

"Başka bir cilt daha almam lazım. Bu sahtesiydi. Gerçek *Pal Sokağı Çocukları*'nın sonunun ne olduğunu öğrenmem lazım!" diye karamsarlığa kapıldı Sándor. İkizler onun için üzülüyorlardı ve son dersten sonra sınıfta kaldılar, avluya inmediler. Neyse ki etüt öğretmeni Andi bunu fark etmemişti; kütüphaneciye sınıf arkadaşları adına yalvaran bir mektup yazmaya karar verdiler.

"Ben söylerim, sen yazarsın!" dedi Dóri.

"Delirdin mi? Benim kargacık burgacık yazımla mı?" diye itiraz etti Sári.

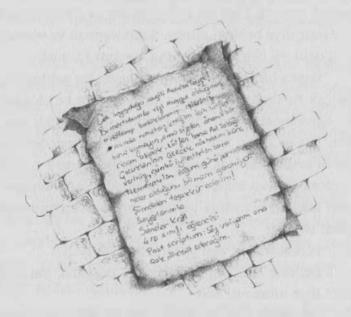
"Düzenden hep beş alırsın, sen de biliyorsun. Yani sen şimdi benden daha kötü yazdığını mı anlatmak istiyorsun bana? Hangimiz solağız? Sen mi, ben mi?"

"Sen solaksın, bense sakar."

"Sakarlık, solak olmaktan daha kötüdür."

Bu yüzden iyice birbirlerine girdiler. Sári örülmüş topuzunu çözdü, Dóri ise hırkasını giydi. O an için tüm dünyanın aralarına kara kedi girdiğini görebilmesi için ellerinden bundan daha fazlası gelmemişti!

Beşinci Bölüm

Bu bölümde, Sen de yemekhaneye gelebilirsin, köfte seviyorsan. Ayrıca Aranka Mort bir mektup alıyor.

"Öğle yemeğinde köfte var! Gelin!" diyerek sınıfın kapısını açtı Ignác gürültüyle. "Andi avluya inmediğiniz için hâlâ korkunç öfkeli."

"Ben geliyorum," dedi Sári.

"Ben köfteden nefret ederim," diye homurdandı Dóri.

"Ha, şimdi anladım!" diye alnına vurdu oğlan.
"Aranıza kara kedi girdi. Sakın köfteleri kediye kaptırmayın."

"Lütfen yakamdan düşer misin?" diye hırladı öfkeyle Sári fakat Ignác bunu duymadı çünkü artanları yemeye zamanı olsun diye koşturuyordu.

Bodrum kattaki yemekhaneyi öğle yemeği kokusu kaplamıştı. Bunu dile getirebilecek bir yazar veya şair yoktur ama etüde kalanlar bu kokuyu hiçbir şeyle karıştırmazlar.

Ama bence Békés İlkokulu yemekhanesinin havasında da garip bir şeyler vardı.

Gerçi aslında alışılmadık bir şey de mutfakçı teyzelerin teyze değil de yirmili yaşlarda iki kız olmasıydı. Üstelik şişman da değillerdi. Hatta görünüşleri gerçek insan boyutlarında Barbie bebekler gibi sıra dışıydı. (Sen hayatında Barbie bebeklere benzeyen kaç mutfakçı teyze gördün?) Bellerine kadar uzanan kızıl saç şelalelerini sürekli olarak kepçe olmayan boştaki elleriyle arkaya atıp duruyorlardı. Şimdi de tezgâhın arkasında duruyorlar, ruj sürmüşler, yüksek topuklu sandaletleri ve mini etekleri var. Çocukların bu kızların isimleri hakkında en ufak bir fikirleri bile yok (Aslında ben biliyorum: Ella ve Bella Dumanovszky.) fakat herkese "cicim" dedikleri için çocuklar onlara "Cici Teyzeler" adını takmış.

"Ne kadar vereyim cicim?" diye sordu tam da Ignác'a Cici Teyzeler'den biri ikizler aşağıya ulaştıklarında. "Tamam anladım. Çok, değil mi?" dedi ve cıvık kapuskayı oğlanın tabağına dağ gibi yığdı.

"İki köfte yiyebilir misin cicim?" diye sordu diğer Cici Teyze ve verdi de.

İkizler vıcık vıcık kapuskaya tiksinerek bakıyordu. Eğer birbirleriyle konuşuyor olsalardı öğle yemeğinin en az ismi kadar tiksindirici göründüğü konusunda fikir birliğine varırlardı.

"Ben sadece köfte istiyorum," diyerek tabağını uzattı Dóri.

Kardeşiyle aynı fikirde olmak gerçi Sári'nin gücüne gidiyordu fakat yine de zar zor söyledi inleyerek:

"Ben de."

Laci, kızlara yanına oturmaları için işaret etti. Şaşkınlık içerisinde kızların iki ayrı masaya oturduklarını görmüştü.

O an arkadaşları Laci de farklı saç stilini ve hırkayı fark etmişti. Tabağını, çatal bıçağını, bardağını ve taşınabilirini de alarak daha yakında olan Sári'nin yanına oturdu.

"Sormak ayıp olmasın ama neler oldu sorabilir miyim?" diye sordu.

"Hiçbir şey."

"Zaten anlamıştım. Başka?"

"Bu kadarı yeter."

Laci yeniden tabağını, çatal bıçağını, bardağını ve taşınabilirini de alarak Dóri'nin yanına geçti; o da aynı şeyleri söyledi, kendi hakkında değil, Sári hakkında tabii.

Laci öğle yemeği sırasında altı defa daha gitti geldi ve mesele kafasında zar zor anlaşılır hale geldi. O esnada bardağındaki bir yudum suyu neredeyse üç kez taşınabilirine dökecekti. Bu artık onun için bile fazlaydı.

"Mektubu postalıyorum!" dedi ve tabağını bulaşıkhaneye bıraktı.

Bella orada duruyordu ve tabağı almak üzere beş santimlik kırmızı yapay tırnaklarla ve devasa yakutlarla bezeli yüzüğünün süslediği elini uzattı.

"Lezzetli miydi cicim?" diye sordu fakat Laci öyle düşünceliydi ki cevap vermedi.

Doğruca sınıfa döndü ve ikizlerin kendisine yardım edecek durumda olmadıklarını anladığından Sándor'un kitap için yazacağı dilekçeyi hazırlamaya koyuldu. Mektup şöyleydi:

Çok saygıdeğer, sevgili Aranka Teyze!

Bu mektubumla sizi meşgul olduğunuz o dallanıp budaklanmış işleriniz arasında rahatsız ettiğim için lütfen bana kızmayın ama sizden önemli bir ricam olacak. Lütfen bana Pal Sokağı Çocukları'nın GERÇEK nüshasını ödünç veriniz çünkü iyileştikten sonra Nemeçek'in doğum günü partisinde neler olduğunu bilmem gerekiyor.

Şimdiden teşekkür ederim! Saygılarımla Sándor Kral 4/D sınıfı öğrencisi

Post scriptum: Söz veriyorum ona çok dikkat edeceğim!

Laci yardım ettiği için kendisine şükran duyan Sándor'a mektubu imzalattı. Kızlara da gösterdi, tabii ki ayrı ayrı, ikisi de başlarıyla onayladılar.

Aranka Teyze ertesi gün ilk teneffüste kütüphanenin kapısını içeriden açtığında kalbine hitap eden mesaj ayaklarının dibine düşmüştü. Hadi bir görelim bakalım hitap edilecek bir kalbi var mı, yok mu?

"Bu da neyin nesi şimdi? Tam da lumbagom iyileşmeye başlamıştı, şimdi bir de şu mektup için eğilmem mi gerekecek?" diyerek hiddetlendi ve kapıyı çarptı. Kâğıt yerde kalmıştı. İlginç bir şekilde ders zili çaldıktan sonra yazı masasında otururken bozuk gözlerine taktığı gözlükleriyle baktığı Laci'nin kargacık burgacık yazısından başka bir şey değildi.

"Bu arsız çocuk da ne sanıyor kendini? Benim meşgul olduğum o dallanıp budaklanmış işler mi? Neyim ben, bahçıvan mı?" diye pufladı kendi kendine her zamanki gibi. "Ne istiyor? Nemeçek'in doğum gününü mü okumak istiyor? Yüzyıldır kütüphaneci-

yim ama böyle bir şey duymadım. Oysa Ferenc Molnár bu kitabı daha 1907'de yazmıştı. Peki, ben o zamandan beri kaç defa okudum! Ama doğum günü... Şu Kral isimli çocuğun bu kadar kültürlü olması ne kadar da ilginç! Buna inanamıyorum. İmkânsız bu. Bunu Laci Jóhegyi yazdı. Aslında şu doğum gününe bir baksam iyi olacak. Laci'nin hatırı için Sándor'a başka bir nüsha vereceğim. Bakalım hangisiymiş?"

"Girebilir miyim?" diyerek kapıyı çaldı Laci. "Görüyorum ki mektubu almışsınız."

"Senin mektubunu değil mi, seni afacan?"

"Nasıl fark ettiniz?"

"Pek de büyü gücü gerekmedi. Sanırım ne okulda ne mahallede hatta ne de şehirde "not" kelimesi yerine Latince "post scriptum" yazacak senden başka kimse yoktur. En azından arkadaşın Sándor hiç yazamaz."

"Yani o zaman vermeyecek misiniz?"

"Niye vermeyeyim? Kütüphaneciyim ben, cin değil, değil mi?" diyerek aniden üslubunu değiştirdi Aranka Teyze.

Laci şaşkınlık içerisinde yeni kitabı sıra arkadaşına götürdü. Giderken duvar gazetesinin yanında durdu ve hayretler içerisinde resimde yağmur yağdığını gördü. Ayrıca Cebir de usulca ahşap kulübesine çekilmişti. Fakat aslında kütüphaneden her zamanki sızlanmalar, oflamalar ve çığlıklar yerine şunları duyduğunda şok geçirmişti:

"Hihihi! Hohoho! Hahaha!"

"Kütüphaneci teyzenin acaba bir derdi mi var?" diye düşündü bu alışılmadık gürültüyü işittiğinde. Usulca geri döndü ve anahtar deliğinden içeriyi gözetledi. Aranka Mort neşeli bir yüz ifadesiyle, *Pal Sokağı Çocukları*'na eğilmiş, masasında oturuyordu. Bir eliyle karnını tutuyor, diğeriyleyse unutmabeni çiçeği desenli patiska mendiliyle gözyaşlarını siliyordu.

"Doktor Jámbor Amca'ya söylesem mi acaba?" diye düşünmeye başladı oğlan fakat o sırada zil çaldı. Acele etmesi gerekiyordu çünkü İngilizce öğretmeni Miss Lilibeth dersine geç kalanlara fena darılıyordu.

Söyle bana, büyüteçle bile arasan zil çaldıktan en az on dakika sonra sınıfa gezinerek girenler karşısında kesinlikle mutlu olacak tek bir öğretmen bile bulunamayacağını Sen de biliyorsun değil mi?

Sen benimle gel en iyisi! Bırak Laci, İngilizce dersine gitsin, biz yeniden kütüphaneye bir çıkalım! Aranka Teyze sanırım şimdiye kadar kikirdemeyi ve kıkırdamayı bitirmiştir. Kütüphanede bulunan Pal Sokağı Çocukları'nın elli dokuz cildinin hepsini önüne yığmış (Ah pardon sadece elli sekiz cildi çünkü biri Sándor'daydı!) ve telaşlı telaşlı sayfalarını çeviriyordu.

"Akıl almaz," diyerek bir şeyler geveledi ağzında ve çekmeceden fildişi saplı bir büyüteç çıkardı. "Oysa bu da diğerlerindeki boyanın ve eski kâğıdın aynısı. Ama ne kadar da eğlenceli! Nemeçek'in doğum günü partisi gerçekten de içerisinde var!"

Geçen hafta Laci'de olan nüshayı tüm dikkatiyle boşuna incelemişti; benli burnuyla bile iyice bir kokladı fakat kitapta hiçbir tahrip izi göremedi.

"Bir bakalım!" diyerek yerinden fırladı Aranka Mort lumbagonun ne olduğunu bilmeyen biri gibi. Evrak dolabına koştu, Laci'nin kitap fişini bulup çıkardı. Acaba bundan önce ne okumuş? "Aha! Mark Twain'in *Prens ve Dilenci* isimli kitabını," diyerek tespit etti ve hemen raflara yöneldi.

"Bu olacak. İşte bu! Yok, yok hiçbir şey çağrıştırmadı! Bu ilk cümle bile böyle değildi! Burada söylenenlere bakılırsa ailesi Tom doğduğunda büyük bir eğlence düzenlemiş çünkü babası küçük çocuğun dünyaya gelişine çok sevinmiş. Doğru hatırlıyor muyum bir bakayım. Bu kitabı neredeyse yüzyıldır okumadım."

İyi tahmin ettin. Diğer tüm *Prens ve Dilenci'*ler şu şekilde başlıyor: "XVI. yüzyılın ikinci çeyreğinde, bir sonbahar günü, Londra'da yoksul Canty ailesinin bir oğlu oldu, hiç ihtiyaçları yokken."

Aranka bunun farkına vardıktan sonra kütüphanenin kapısını kapattı ve tüm bir sabahı durmaksızın raflar arasında gidip gelerek geçirdi. Laci'nin geçen üç yıl içerisinde ödünç aldığı her kitabı ve her birinin diğer birer nüshasını topladı. Yazı masası kitaplarla

kaplanmıştı ve kütüphaneci teyze artık yere çömelmiş durumda okuyordu. Burnunu çekmiyordu, oflayıp puflamıyordu, sadece şaşkınlıktan ağzı açık kalmıştı.

Örneğin Collodi'nin *Pinokyo*'sunu açlık çeken, yersiz yurtsuz bir marangoz ustasının yontmadığını, villasındaki yerden ısıtma sistemini yeterince havalı bulmadığı için şöminesine alev resimleri çizdiren zengin bir mobilya fabrikatörünün yontturduğunu öğrenmişti.

Kipling'in *Orman Kitabı*'na Maugli'nin zoolog olan ve kurtların yanına taşınan ailesinin ortaya çıktığı birkaç sayfa daha eklemiş olduğu da kendisi için anlaşılır hale gelmişti.

Winnie the Pooh'nun çok aptal olmadığını çünkü aynı anda birçok konuda doktora yaptığını Milne kanıtlamıştı. Tezlerinin isimleri şunlardı: Diyetin ağaç kurtları ve diğer canlı organizmalar üzerindeki etkileri (beslenme biliminden), Ağaca tırmanırken arıların ve yerçekiminin etkileşimi (fizikten), Delik balon ve boş teneke ilişkisi (felsefeden).

Aranka Teyze sonunda sesli olarak sadece şu kadarını söyledi:

"Elbette! Bu işin peşine düşmem lazım!"

Oysa bırakın peşine düşmeyi, ayağa bile kalkamıyordu. Yakınında yerde kıvrılmış duran telefon kablosuna doğru süründü ve cihazı kendine doğru çekiştirdi. Hiç telefon kullanmadığı için okul sekreterinin numarasının ne olduğu hakkında hiçbir fikri yoktu. Rastgele bir numara çevirdi. Beşinci denemesinde telefonu açan okul bekçisi oldu.

"Alo, ben kütüphaneci! Siz kimsiniz?" diyerek cırladı Aranka Teyze telefona.

Okul bekçisi János 13 Kiss, bu sözleri duyar duymaz bayıldı. Neredeyse yirmi beş yıldır okulda çalışıyordu fakat kütüphaneci kadın onu hiçbir zaman aramamıştı. Cebir tam zamanında açık kapıdan içeri süzülmüş ve kendine gelinceye kadar sahibinin yüzünü yalamıştı.

"Alo, efendim!" diyerek sıkıştırmaya devam ediyordu telefondaki ses.

"Ben Cebir. Ah, hayır, pardon János 13 Kiss. Ne emretmiştiniz?" diyerek fısıldadı boğuk sesiyle adam.

"Okul sekreterini bağlar mısınız?" diyerek talimat verdi Aranka Teyze.

Kütüphaneci kadının sesini duyduğunda okul sekreteri Pirike'nin durumunu tahmin edebilirsin. Onu yapay solunumla kendine getirmeye çalışan Külot Klott olmuştu; gerçi Pirike, Cebir yardım etmiş olsaydı daha fazla sevinirdi çünkü Klott Öğretmen'den nefret ediyordu.

Bu telefonlaşmaların sonucunda Pirike son teneffüsten önce hoparlörden şunları anons etti:

"Dikkat, dikkat! 4/D sınıfı öğrencisi Laci Jóhegyi, Aranka Mort Teyze tarafından acilen, hemen, derhal, gecikmeksizin, mutlaka kütüphanede bekleniyorsunuz!"

Okulun 332 öğrencisi bu sözleri duyunca çok şaşırmıştı fakat Laci'nin umurunda değildi. Saatlerden beri kafasını kurcalayan acı gülücükleri şüphesiz başkasından değil Aranka Teyze'den duymuştu. Fakat bu gülücükler sadece kafasını kurcalamamış, onu meraktan çatlatmıştı da. Fazla dikkat çekmemek için ağır hareketlerle çantasını hazırladı, diğerlerinin avluya inmesini bekledi ve ancak o zaman rüzgâr hızıyla çatı katına yöneldi.

Altıncı Bölüm

Bu bölümde belki de sır aydınlanacak, tabii bunu ağzından kaçırmayacağına cidden söz verirsen.

"Buraya adımınızı atmıyorsunuz!" diye çınladı Aranka Mort'un paslı sesiyle merdiven sahanlığı.

"Müdire hanım çok kızacak!" diye cevap verdi bir kadın sesi.

"O sizin sorununuz. Burada temizlik olmayacak, nokta!"

O sırada oraya ulaşan Laci, kütüphaneci kadının kimle dalaştığını şimdi görüyordu. Üçüncü katın temizlikçisiyle; kadın şöyle karşılık vermişti:

"Belki nokta olmayacak ama temizlik kesin olacak," diyerek içeriye, kütüphaneye sokulmaya çalıştı.

"Olmayacak," diyerek görüşünü kesin bir dille belirtti Aranka Teyze ve pencereden dışarıya baktı. Birkaç saniye boyunca endişeli bakışlarla inceleyip durdu mavi gökyüzünü. O sırada dışarıda neredeyse sihirli bir değnek değmiş gibi muazzam şimşekler çaktı, ardından ona yaraşır tehditkâr bir gök gürültüsü; kütüphaneci tüm bunları kendinden memnun bir gülümsemeyle karşıladı, sonra aniden karáran mavi gökyüzüne doğru sessizce fısıldadı salatalık şeklindeki burnunun altından:

"Teşekkür ederim."

Fakat Laci, Aranka Teyze'nin ağzının önünde tuttuğu menekşelerle bezeli patiska mendil yüzünden bunu duyamazdı tabii.

"Vay başıma gelenler!" diyerek çığlık attı temizlikçi kadın ve koridor pencerelerini kapatmak için üçüncü kata doğru koşturdu.

"Söylememiş miydim?" diyerek göz kırptı Laci'ye Anna Mort ve oğlanı kütüphaneye buyur etti.

"Hiç kimse buradaki örümcek ağlarını temizlemeyecek!" Laci bu yüzden biraz şaşkınlığa düşmüştü fakat neden olduğunu sormaya zamanı yoktu, zaten hınklayarak yerde yatan muazzam kitap yığınının üzerine düşmüştü.

Güçlükle doğrulmaya çalışırken yerdeki kitapların hepsinin daha önce okuduğu kitaplar olduğunu fark etti: Oliver Twist, Kaptan Nemo, Orman Kitabı, Büyük Kızılderili Kitabı fakat daha fazla bakamamıştı çünkü Aranka Teyze gülümseyerek önünde duruyordu.

"Hiç şüphe yok aklını oynatmış," diyerek kendi kendine mantıklı bir sonuç çıkardı oğlan.

"Eeee, demirbaş sayımı mı yapıyorsunuz?"

Aranka sadece gülümsüyordu.

"Yoksa ıskartaya mı çıkarıyordunuz?"

Aranka hâlâ gülümsüyordu.

Uzun süre birbirlerine baktılar, sonra kütüphaneci kadın şöyle dedi:

"Öğle yemeği yemeye zamanın olmadı değil mi? Bak burada biraz çikolatalı bonbon var."

Fakat Laci kütüphaneci kadın yazı masasının en alt çekmecesinden sarmal süslemeleri olan teneke kutuyu çıkardığında bile biraz olsun rahatlamamıştı. Açtı ve oğlana uzattı.

"Hadi çekinme al!" diyerek ona bonbonlardan ikram etti.

"Keşke şu insanı sinir eden sırıtkanlığı bir bıraksa!" diye düşünüyordu Laci. "Teşekkür ederim!"

Çikolataların tümü kusursuz şekilde yuvarlaktı ve hepsi aynı biçimde yaldızlı kâğıda sarılmışlardı. Oğlan görev bilinciyle bir tane aldı ve ne olursa olsun! diyerek açmaya başladı. Ambalajın yarısını sıyırdığında küçük mavi bir kâğıt şerit ortaya çıktı. Şaşkınlıkla baktı.

"Hiç aldırma!" dedi kütüphaneci kadın.

Laci ise küçük kâğıt parçasını ters çevirdi, arka tarafında gümüş harflerle şu yazıyordu: Sır...

"Bu ne anlama geliyor?" di**y**e sordu hayretle ama Aranka Teyze kâğıdı elinden almıştı bile.

"Sana bununla ilgilenme demiştim, bonbonunu ye, eriyecek yoksa!"

Oğlan gözlerini kapadı ve kendisini mümkün olan en iğrenç tada hazırladı ve çikolatayı ağzına attı.

Hayatında hiç böyle enfes bir şey yememişti. Yerken, kapalı gözlerinin önünden sanki bir film şeridi akmaya başlamıştı; küçük bir atölye görüyordu, burada tuhaf, yüzlerce yıl öncenin kıyafetlerini giymiş bir adam bir şey yontuyordu. Sonra çikolata bitti ve film sona erdi. Oğlan şaşkınlık içerisinde gözlerini açtı. Kütüphaneci teyze ise sanki hiçbir şey olmamış gibi orada öyle gülümseyerek duruyordu.

"Hadi söyle Laci'ciğim nasıl yaptın?" diye sordu sevgiyle.

"Laci'ciğim mi? Kuru erik kafalı değil mi?" diyerek afalladı oğlan kendi kendine.

"Neyi kastetmiştiniz Aranka Teyze?"

"Sen onu biliyorsun."

"Yemin ederim bilmiyorum!" diye iddia etti oğlan, sanki kütüphaneci teyzenin neyi o kadar merak ettiğini gerçekten bilmiyormuş gibi.

Aranka Teyze, Laci'nin yanındaki kitap yığınının üzerine oturdu.

"Kitapların metinlerini nasıl değiştirdin?"

"Hiçbir şekilde Aranka Teyze, lütfen. Kütüphane malına asla zarar vermem ben."

"Ah, seni acı haşhaş tohumu beyinli!" diye inledi öfkeyle kütüphaneci, bunun üzerine Laci biraz olsun rahatlamıştı. Belki yine de her şey eskisi gibidir. Fakat hayal kırıklığına uğradı çünkü Aranka Teyze bir saniye sonra yeniden sevimli sevimli bakıyordu.

"Yani bilmiyorsun. Hiçbir fikrin yok. Buraya bak!" diyerek *Pal Sokağı Çocukları*'nın iki nüshasını da açtı.

"Buna ne diyeceksin bakalım, sana bir paragraf okuyayım:

Dünya Boka'yla beraber dönüyordu. Artık gözlerinden yaşlar akıyordu. Aceleyle sonra da bütün gücüyle kapıya doğru koştu. Burada, o kadar acıyla, o kadar kahramanlıkla savundukları ve şimdi onları sırtına büyük bir apartman almak için sonsuza kadar

vefasızca terk eden bu vefasız toprak parçasından kaçıyordu."

"Benimkinde böyle değil," dedi oğlan biraz karıştırdıktan sonra. "Lütfen bir dinleyin:

Dünya Boka'yla beraber dönüyordu. Artık gözlerinden yaşlar akıyordu çünkü ağlamak ayıp değildir, eğer insan mutluluktan ağlıyorsa. Aceleyle kapıya doğru koştu. Nemeçek'e iyi haberler götürmek için var gücüyle koşuyordu: Arsayı o kadar acıyla ve kahramanlıkla boşuna savunmamışlardı. Şu andan itibaren yeni çocuk gruplarını orada sonsuza kadar canlarının istediği gibi oynayabilecekleri ve sırtında asla ama asla bir apartman taşımayacak bir oyun alanı bekliyor."

"Sahiden aynı değil. Birini okudun, diğerini okumadın. Bu yanı yanındaki orijinalinden çok daha fazla hoşuma gidiyor."

"Yani o zaman Sándor sizin ona gerçek olanı vermediğinizi söylediğinde yanılmamıştı?"

"Hayır, gerçekten yanılmıştı. Gerçeğini verdim fakat o da hoşuna gitmemişti, hoşuna giden sendekiydi. Artık gerçekten nasıl yaptığını söyleyebilirsin. Söz veriyorum, ceza yok."

"Üzgünüm ama hâlâ anlamadım."

"Pekâlâ, tamam. Düşün bir bakalım! Bir bonbon daha ye hadi!"

Oğlan şimdi teneke kutuya ilkinde olduğundan daha az şüpheyle uzandı. Bir tane aldı. Açık mavi kâ-

ğıt parçasında şunu okuyabiliyordu: Ortaya çıka-cak...

Ağzına attı ve anında kendini atölyede buldu. Eski moda bir matbaa olmalıydı. Adamsa muhtemelen matbaacıydı. Tam da ağaçtan bir harf yontuyordu. Daha sonra hayal kayboldu, yine kütüphanenin ahşap döşemesinde çömelmiş duruyordu ve karşısında Aranka Mort, hiç de somurtkan görünmüyordu.

"Eee?" diye meraklandı kütüphaneci. "Aklına gelmiyor mu? Başına benzer bir şey gelmedi mi? İyice bir düşün taşın bakalım!" (Nereye taşınacaktı ki şimdi kütüphaneden?!)

"Hayal meyal bir şeyler hatırlıyorum!" dedi duraksayarak Laci.

"Söyle hadi!"

"Anaokuluna gittiğim zamanlar, öğretmen resimli kitapları karaladığım için bana çok ceza vermişti."

"Karaladın mı?"

"Tabii ki karalamadım. Sadece bir resim hoşuma gitmediğinde, artık bana korkunç gelmeyinceye kadar bakıyordum. Elimi bile sürmüyordum fakat öğretmen ben bakmadarı önce resimlerin daha farklı olduğunu söylüyordu. Ona göre özellikle Andersen Masalları'na zarar veriyormuşum. Örneğin Kibritçi Kız gibi en üzücü hikâyeleri o yazmıştı hep. Korkunç. Zavallı kızın neden donması gerekiyormuş ki? Onun için iyi küçük bir kayakçı tulumu düşündüm. Üstelik kim

kibrit almak ister ki? Ben de ellerindekini kibrit yerine küçük balonlar olarak hayal ettim. Doğrusu ondan sonra diğer çocuklar kitabı daha bir neşeli karıştırmaya başladılar fakat kitap bir daha bana verilmedi. Aranka Teyze, bu iki olay arasında sizce bir bağlantı olabilir mi?"

"Elbette var! Öyle görünüyor ki senin hayal gücün kafandan taşıyor. Hayal gücü az olanın hayatı sıkıcı olur. Yeteri kadar olan sıkılmaz. Fakat gizemli bir sebep yüzünden senin payına ortalamadan fazlası düşmüş. Taşıyor ve kitaba geçiyor."

"Bu nasıl mümkün olabilir?"

"Seninle kitaplar arasında özel bir bağ var".

"Tabii var. Okumaya bayıldığımı biliyorsunuz!"

"Söz konusu olan ondan çok daha fazlası. Bir bonbon daha istemez misin?"

"İsterim, teşekkür ederim. Böylesini hiç tatmamıştım."

Aranka Teyze, çocuk üçüncü çikolata topunu açıncaya kadar kafasını gizemli şekilde salladı. Bunun içerisindeki kâğıt parçası mavi değil, kırmızıydı ve üzerinde sadece şu vardı: Şimdi!

Laci ağzına tıkıştırmıştı bile ve tabii kendisini yeniden matbaada buldu. Kapıdan tam da kendisi kadar bir oğlan girdi. Bu şüphesiz çırak olmalıydı. Şapkasını çıkardı ve terbiyeli şekilde şöyle dedi:

"Guten Tag, Meister Gutenberg!"

Laci, "O halde? O halde? Ne görüyorsun?" diyen sabırsız sesini işitti Laci Aranka Mort'un ve matbaayı yeniden terk etmesi gerekmişti çünkü o zamana kadar çikolata ağzında erimişti bile.

"Söyle artık!"

"Neyi?"

"Gördüklerini. Kâğıt parçalarının üçünde 'Sır ortaya çıkacak şimdi!' sözleri tesadüfen bulunmuyor. Çikolata falı. Kader tanrıçası Fortuna'nın yardımıyla çektin bu kâğıtları."

"Üzgünüm Aranka Teyze ama gördüklerim bizi daha akıllı yapmayacak."

"Canımı sıkma şimdi! Hadi başla artık anlatmaya, yoksa sabrım tükenecek!" diyerek eski huyuna geri döndü kütüphaneci.

"Çok eski bir atölye gördüm. Sanırım matbaaydı. Bir şeyler yontup duran bir adam daha vardı, bir harf yontuyordu herhalde. O sırada içeri bir oğlan girdi ve ona bir şeyler söyledi."

"Zorla biraz hafızanı lütfen!"

"Macarca değildi ama sanırım ona selam veriyordu. Herhalde Almanca. Şöyle dedi: Guten Tag!"

"Başka bir şey söylemedi mi?"

"Hayır. Sadece selam verdi. Sonra bir daha gut dedi fakat devamını anlamadım."

"Gutenberg demiş olmasın?"

"Olabilir. Meyster Gutenberg gibi bir şeyler, dedi sanırım."

"İşte şimdi oldu! Anlaşıldı! Meister Gutenberg! Üstat Gutenberg. Sen onun kim olduğunu biliyor musun? Matbaanın mucidi! Harika bir dehadır. O olmasa okul kütüphaneleri olmazdı çünkü bugün bile el yazması kitap almak için ancak kralların, şeyhlerin ve başka milyonerlerin parası olur ancak!"

"Bunu anlıyorum. Peki ama Gutenberg'in *Pal So-kağı Çocukları* ve diğer değiştirilmiş kitapla ne ilişkisi var? Yine de böyle bir cevabı insan kendi kafasını kaşıyarak uyduramaz!"

"Ne iyi bir fikir!" dedi ve yeniden neşelendi kütüphanecinin normalde asık olan suratı ve önce sol, sonra sağ, ardından da her iki eliyle dalgın dalgın kafasını kaşımaya başladı. Laci'ye sanki saatlerdir orada oturuyorlarmış gibi gelmişti ve aklına birden başarılı olmak istiyorsa kendisinin de en azından bir eliyle kafasını kaşıması gerektiği fikri geldi, tam da bu sırada Aranka Mort zafer sarhoşluğu ile çığlık attı:

"Evet! Evet! Evet! Evet!"

"Evet?" diye baktı oğlan bön bön.

"Tabii ya. Umarım isminin ne olduğunu biliyorsundur?"

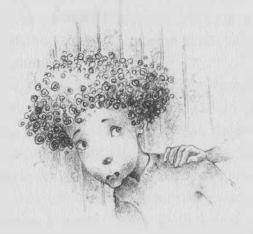
"Benim mi Aranka Teyze?"

"Tabii ki senin ahmak!"

"Çok özür dilerim! Tabii ki biliyorum. László Jóhegyi benim adım."

"Tabii ki öyle. Almanca Gutenberg sözü Macarcada Jóhegyi anlamına gelir. İşin sırrı burada işte! Yarın mutlaka ailene bir sor, belki bu konuda bir şeyler biliyorlardır. Hadi yallah! İşim var."

Yedinci Bölüm

Bu bölüm koridorda geçiyor ve pek de bir şeyler olmuyor ama yine de okumaya değer, zaten bit kadar küçük bir bölüm ama endişe etme, içerisinde bir tek bit bile yok.

Laci kütüphaneden çıktığında saat üçü çoktan geçmişti. Etüde gitmesi gerekiyordu, diğerleri bu arada tam da ev ödevlerini yapıyorlardı. O ise büyükbabasıyla konuşmadıkça ve şu Gutenberg meselesi

hakkındaki gerçeği öğrenmedikçe akıllıca bir şey yapamayacağından emindi. Sınıf kapısı önünde dolanıp duruyordu ve bu arada çantasını beraberinde kütüphaneye götürmüş olması onu memnun etmişti. Köşeyi döndü, ikinci kata indi, sonra da birinci kata. Zrumeczky Amca'yı saymazsak o ana kadar yoluna kimse çıkmamıştı.

Heykelin önünden geçtikten sonra henüz iki adım atmamıştı ki kulağına bir şey çarptı. Hayır, tabii ki kulağına çarpan tokat değildi, kısık bir sesti:

"Merhaba Laci'ciğim!"

Oğlan bir an için taş kesildi.

"Yakalandım!" diye düşündü. Etrafına bakındı, bu arada etüde neden gitmediğiyle ilgili iyi bir açıklama düşünüyordu. Arkasına döndü fakat heykelden başka bir şey görmedi.

"Acaba hayal mi görüyorum, yoksa çikolata falının yan etkisi mi?" diye kafa yordu; bu arada kapıya doğru bir adım daha atmaya cesaret etmişti.

"Sándor yardım edecek!" dedi sesi yeniden. Köşeyi döndü fakat koridor deminki gibi ıssızdı. Arkasını döndü bir adım daha attı, sonra da bir şey duymadan önce hızla arkaya baktı. Laci'ye bir an için sanki Dezsö Zrumeczky bronz ağzını konuşmak için açtı gibi gelmişti.

"Mümkün değil!" diye konuşmaya başladı Laci sesli sesli.

"Mümkün olmayan ne?" dedi ses yeniden arkasından

"Tabii ki arkama dönmeyeceğim!" diye düşündü oğlan. "Bu da kesinlikle taşan hayal gücümün bir oyunudur."

Omzunu bir el kavramıştı.

"Derdin ne?"

Laci, her şeyi göze alarak arkasını döndü. Çok rahatlamıştı çünkü karşısındaki korkunç, doğaüstü bir varlık değil, Dóri Lengyel idi.

"Sen ne arıyorsun bakalım burada?"

"Sen ne arıyorsun burada? "diyerek karşılık verdi Laci.

"Yemekhaneye satranç oynamaya gidiyorum. Sen cadalozun yanında değil miydin?"

"Cadaloz değil bir kere. Tamamen normal."

"Şimdi bana masal anlatma! Aşırı okumak aklını götürmüş. Böyle aksi bir acuzeyle Pamuk Prenses'in bile işi olmaz, geçelim şimdi bunu! Az önce burada kiminle sohbet ediyordun ve ayrıca Aranka Teyze seni niye çağırtmış?"

"Peki ama bana üşütük demeyeceğine söz ver!"

"Üşütüp üşütmediğini sormuyorum, ne olduğunu anlat diyorum!"

"Bence Dezsö Zrumeczky bana seslendi."

"Tabii, tabii! Peki, ne dedi, 'Merhaba Laci' mi?"

"Nereden biliyorsun?"

"Sen çıldırdın mı? Üşütük bile demeyeceğim sana, sen donup buza dönüşmüşsün bile. Ateşin var mı?"

"Benim hatamdı. Sanırım ona selam vermedim. Oysa selam vermeden geçmezdim hiç."

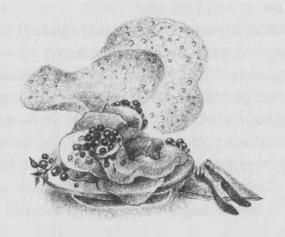
"O zaman şimdi güzelce selam ver, eve git ve alnına ıslak bir bez koy!" diye tavsiye etti Dóri endişeyle ve aceleyle bodrum kata yöneldi.

"Bunu atlattım!" diye düşündü oğlan. "Kütüphanede ne olduğunu bir kez bile sormadı."

"Selamlar!" dedi nazikçe heykele ve dikkatle ne olacağını gözledi. Hiçbir şey olmadı. Daha doğrusu oldu ama o sırada artık sokakta yürüyordu. Aceleyle büyükbabasına gidiyordu. Orada midesini doldurabileceğine emindi ama ilginç bir şekilde aslında aç değildi. Bonbon yüzünden mi yoksa? Büyükbabası sayesinde önemli bilgiler edinebileceği ümidine kapılmıştı.

Efendim? Laci okuldan çıktıktan sonra ne mi oldu? Peki, eğer bu kadar meraklıysan söyleyeyim: Dezsö Zrumeczky kendinden memnun iç çekti.

Sekizinci Bölüm

Bu bölümde Laci'nin kaç tane reçelli krep yiyebileceği ve birkaç önemsiz şey daha ortaya çıkacak. (Vali Teyze çok güzel reçelli krep yapar. Tat istersen Sen de bir tane!)

Laci başka zaman olsa çeyrek saat tutacak olan büyükbabasının evine giden yolu bugün yedi buçuk dakika içerisinde kat etmişti. Vali Teyze bu saatte orada ne aradığına şaşırmamıştı, benzer durumlarda bütün büyükannelerin sorduğu o haklı ve mantıklı biricik soruyu sordu:

"Açsın değil mi seni küçük şeytan?"
(Senin büyükannen böyle söylemiyor mu?)

"Hem de nasıl, kurt gibi açım büyükanne!" diye güldü oğlan. "Ama seni yemeyeceğim."

"Oysa korkmaya başlamıştım," diye kahkaha attı Vali Teyze. "Ne yapayım sana? Reçelli krep ister misin?"

"Tabii isterim nineciğim! Dünyanın en nefis reçelli kreplerini sen yapıyorsun."

Vali Teyze sanki yüz tane eli varmış gibi gerekli malzemeleri hemen çıkardı. Bir dakika içerisinde hamur hazırdı bile. Bir dakika daha geçtiğinde ilk reçelli krep Laci'nin tabağında gülümsüyordu. Reçelli. Sonra kakaolu geldi. Sonra da lor peynirli. Sonra yeniden en baştan. Reçelli, kakaolu, lor peynirli, yığınla kuru üzüm olduğunu söylemem bile gereksiz sanırım. Ağız sulandıran koku o sırada Vili Amca'yı da oraya çekmişti.

"Vali'ciğim! Ağzım öyle sulandı ki! Ben de bir parça krep atıştıramaz mıyım?" diye şakalaşıyordu büyükanneyle.

"Atıştır bakalım Vili'ciğim! Altı parça yeter mi? Daha fazla veremem. Şimdiye kadar sadece Laci yedi, hamur bitiyor ve üstelik şu sevimli küçük okur bir tane bile yemedi, oysa salyaları neredeyse kitaba akacak."

Büyükanne Jóhegyi Senin payını hazırlarken Vili Amca ve Laci oturma odasına gitti. Jóhegyi Amca, sevgili eşinin mutfak sanatı üzerine biraz düşünebileceğine inanıyordu fakat Laci'nin daha fazla beklemeye tahammülü yoktu.

"Büyükbaba!"

"Evet!"

"Aile hakkında neler biliyorsun?" diye sordu oğlan, sırla ilgili fazla bir şey ele vermek istemiyordu.

"Hangisi hakkına?"

"Bizimki hakkında."

"Her şeyi. Sen babanlarlasın, sonra annenin ailesi, biz de büyükanneyle buradayız."

"Bunu ben de biliyorum."

"O zaman niye soruyorsun?"

"Tuhaf bir şeyler, sıradan olmayan bir şeyler biliyor musun?"

Vili Amca koltuktan ayağa fırladı ve Vali Teyze'ye koştu.

"Vali, içeri gel bir, sanırım Lacilerin evinde bir problem var!"

"Yok canım! Olsa bilirdim. Rahat ol! Bulaşıkları yıkayıp gelirim ben de," diye cevap verdi büyükanne.

Vili Amca tüm olasılıkları düşündü: Tartışma, ayrılık; durumu iyice anlamaya çalışıyordu.

"Hiçbir tehlike yok Laci'ciğim. Bana her şeyi söyleyebileceğini biliyorsun. Hadı söyle mesele nedir?" "Mesele mi?"

"Mesele."

"Mesele yok."

"Mesele yok mu? Mesele değil o zaman. Fakat mesele şu ki ne hakkında konuştuğumuzu bilmiyorum."

"Büyükbaba bizim ağacımız var mı?"

"Ne ağacımız?" diyerek şaşkınlık geçirdi Vili Amca.

"Açsanız hâlâ marketten un getirin!" diye bağırdı mutfaktan Vali Teyze.

"Ağaç mı yontmak istiyorsun? Tabii ki var. Yardım ederim sana. Ne yapalım? Kutucuklar mı? Satranç takımı mı?"

"Ben soyağacını kast etmiştim."

"Soyağacı yontulan bir şey değildir, çok üzgünüm."

"Yontmak istemiyorum. Jóhegyi ailesinin soyağacını merak ediyorum."

"Ha şimdi anladım!" diye alnına vurdu büyükbaba. "Soyağacı. Anlıyorum. Hayır anlamıyorum. Onu da ne yapacaksın?"

Vali Amca sorguya çekmeye devam etmeden önce, Laci'nin aklına okulun koridorunda duyduğu o sesin Sándor'un yardım edeceğini fısıldadığı geldi.

"Hemen geliyorum," dedi büyükbabaya, "Sândor'u aramam lazım." Evin girişine çıktı ve aceleyle sıra arkadaşının telefonunu çevirdi.

"Alo! Ellerinizden öperim Kral Teyze! Ben Laci Jóhegyi. Sándor evde mi?" diyerek aceleyle konuştu.

"Hemen çağırıyorum," diye cevap verdi hattın öbür ucundaki Sándor'un annesi. Uzunca bir süre bekledi, sonra Sándor'un yerine yine ahizeye o konuştu:

"Üzgünüm. Gelemiyor. Öyle heyecanlı bir bölümdeymiş ki şimdi kitabı yarım bırakamazmış."

"Ona benim aradığımı söylediniz mi?"

"Tabii ki. Fakat kitaptan başını bile kaldırmadı. Söyle bakalım okulda onunla ilgili bir tuhaflık fark etmedin mi? Sándor'cuğum için endişeleniyorum. Hayatında hiç kitap okumamıştı, bir tane bile. Sanırım Marika ile görüşmeye gitmem..."

Sándor'un annesi sadece konuşuyor, konuşuyor, konuşuyordu; Laci nazikçe "Hoşça kalın," dedikten ve telefonu kapattıktan sonra bile.

"Belki de bunların hepsi yanılgıydı," diye derin derin düşündü Laci, "ya da şu Sándor bizim Sándor değildir."

Oturma odasına döndüğünde Vili Amca yazı masasının üzerine bir yığın sararmış kâğıt ve kenarları tırtıklı fotoğraf koymuştu.

"İstediğin gibi karıştır bakalım! Aileyle ilgili elimizdeki bütün belgeler ve fotoğraflar burada. Hepsine bakmaya benim hiç zamanım olmadı. Belki soyağacımız da aralarındadır. Araştır bakalım! Ben o zamana kadar büyükannene yardım edeyim, tabakları kurulayacağım."

Oğlan yalnız başına kaldı ve duygulanarak eski hatıralara daldı. Sarı kahverengi resimler üzerindeki şapkalı, eldivenli hanımlara ve kısa pantolonlu küçük oğlanlara baktı. Her birinin arkasına tumturaklı harflerle, titizlikle resimdekilerin isimleri yazılıydı: Amál Jóhegyi, Lalika Jóhegyi, Ervin Jóhegyi, Babi Jóhegyi. Büyük büyükbabasının mezuniyet sınavı sertifikası da aralarındaydı. Oğlan hayretler içerisinde tüm notların 1 olduğunu gördü.

"Büyükbaba! Baban mezuniyet sınavından kalmış mıydı?" diye bağırdı mutfağa doğru.

Vili Amca kapıdan kafasını uzattı.

"Nasıl olur da kalmış olabilir? Hepsi yıldızlı pekiyi idi!"

"Bak! Hepsi 1."

"Ha!" kıkırdadı Jóhegyi Amca. "O zamanlar en iyi not oydu."

"Tepsi böreği için de un lazım!" diyen büyükannenin sesini işittiler.

Vili Amca tabak kurulamak ve Vali Teyze rahatlasın diye aç olmadıklarını, tepsi böreği pişirmek zorunda olmadığını ve ailede kimsenin ayrılmadığını söylemek için mutfağa döndü.

Zaman geldi geçti, yazı masası üzerindeki kâğıt yığını tükendi. Dışarıda ise hava kararmaya başladı.

"Laci'ciğim!" diye odaya doğru bağırdı büyükbaba. "Annen burada olduğunu biliyor mu?"

Laci eve telefon etmek için kalkmıştı bile.

"Büyükannemlerdeyim," diye bildirdi annesine.

"Aklıma gelmişti," diye cevap verdi annesi ve ekledi:

"Sándor Kral aradı. Hayat memat meselesi olduğunu söyledi."

"Teşekkür ederim! Hemen eve geleceğim!" dedi Laci ve telefonu kapattı.

"Belki de şu Sándor yine de bizim Sándor'dur? Hayat memat meselesi! Görelim bakalım!" diyerek numarayı çevirdi.

Telefonu Sándor açtı. Laci kendisini tanıtmaya kalmadan sıra arkadaşı hemen heyecanla anlatmaya başlamıştı bile:

"Moruk! Bu müthiş! Yarın Ignác'a vereceğim."

"Neden bahsediyorsun?" diye meraklandı Laci.

"Tabii ki Pal Sokağı'ndan. Gülmekten karnım ağrıdı."

"Peki ya Gutenberg hakkında ne biliyorsun?"

"Onu hatırlamıyorum. O da var mıydı kitapta? Darılma bana, o zaman hemen bir kez daha okuyayım."

Ve hoşça kal bile demeden telefonu kapadı.

Laci bitkin şekilde yeniden sallana sallana artık iyice azalmış olan kâğıt yığınına doğru yürüdü. Yani Sándor yardım edemeyecek. Üstelik soyağacını da bulamadım henüz. Aranka Teyze yarın hayal kırıklığına uğrayacak, diye düşündü kendi kendine.

Ümidini yitirmiş şekilde sararmış bir mektubu eline aldı. Sivri harflerle yazılmıştı, zar zor okunuyordu. Mürekkep bile artık silikleşmişti. Mektupta şunlar yazıyordu:

Sevgili arkadaşım Jenö!

Mektubumun sağ salim eline ulaşacağına güvenebilir miyim acaba? Kuvvetle ümit ediyorum. Çünkü hilebaz İmparatorluk ve Krallık Postası mektubunu oldukça yavaş teslim etti, 4 haftada. Fakat satırlarını okuduktan sonra çok mutlu oldum. Tanrı, yürü ya kulum demiş! Matbaa açma niyetine sevindim. Ben ticaretten anlamam fakat Landerer ve Heckenast'ın işlerinin hayli iyi gittiğini duyuyorum. İşte değerli Gutenberg'im, matbaanın babası Johann Gutenberg'in torunu olan Senin, ismini Macarcalaştırmış olman ve artık Eugen Gutenberg yerine Jenö Jóhegyi ismini almış olman haberi yüreğimin heyecanla çarpmasını sağladı. Böylece en azından Pest Buda'da artık sadece Almanca isimli matbaacı çalışmıyor olacak.

İznin olursa ben de bu güzel örneği takip etmek istiyorum ve bugünden itibaren Petrovics olarak değil de o güzel Macarca isimle, Petöfi ismiyle adlandırsınlar beni. Kendini onursal vaftiz babam olarak kabul et!

Dostça sevgilerimle

Sándor Petöfi 4 Aralık 1843

"O halde o Sándor sensin! Teşekkür ederim! Teşekkür ederim! Binlerce teşekkür!"

"Memnuniyetle tatlım!" diye kapıyı açtı Vali Teyze. "Ne istersen sana her zaman pişireceğimi biliyorsun."

"Bunu zaten biliyorum büyükanne," diyerek Vali Teyze'yi öptü Laci, ardından Vili Amca'nın yanaklarında da iki öpücük şapırdadı; çok geçmeden artık torunları dışarıda merdiven aralığındaydı bile. Eve kadar Kızılderili dansı yapar gibi seke seke gitti; gerçi bu ne Kızılderililer ne de kendisi için büyük bir spor başarısıydı çünkü Laci'ler büyükbabasının evinden iki ev ötede oturuyorlardı.

Dokuzuncu Bölüm

Bu bölümde Aranka Mort'un sırrı ortaya çıkıyor.

"Söyle Eduárd," diye seslendi arkadaşına Augusztin usta her zamanki gibi sabah kahvesi içtikleri Ağustos Pastanesi'nin terasında. O zamana kadar biri üç tepsi erikli dilberdudağı hazırlamış, diğeriyse bir ökçe bir pençe takmıştı.

"Ne söyleyeyim Guszti'ciğim?" diyerek kahvesini yudumlarken ona baktı Bay Kreischer.

"Bu sabah Laci Jóhegyi'yi sen de gördün mü? Sanki peşinden kovalıyorlarmış gibi okula koşuyordu. Başka zamanlarda neredeyse ayaklarını sürüye sürüye gidiyor oysa."

"Görmez olur muyum? Onu kurtarmak için atölyeden dışarı fırladım ama peşinde kimsecikler yoktu."

"Ben de aynen öyle yaptım. Tam da pasta kreması hazırlıyordum. Onu kurtarmam gerekir diye düşündüm. Elimde krema pompasıyla dışarı fırladım fakat kimseyi göremedim."

"Tuhaf," diye görüşünü belirtti Eduárd Kreischer.
"Tuhaf evet," diyerek kafasını salladı Gusztáv Augusztin.

İki beyefendi sabah olanlar hakkında böyle düşüncelere daldıklarında neredeyse öğlen oluyordu.

Laci ise saat sekizden çok daha önce Békés İlkokulu'na daha önce hiç olmadığı kadar heyecanla koşuyordu.

Şüphesiz Sana niye olduğunu açıklamama gerek yok. Sadece herhangi bir sebeple kitabı okumaya bu sayfadan başlayanların hatırı için yine de anlatayım. Laci iyi haberi yani çözümü bulduğunu kütüphaneci teyzeye bildirmek için böyle canı çıkarcasına (Koşmaktan insanın canının çıktığı neyse ki çok nadir görülür.) koşturuyordu. Kütüphanenin kapısını kilitli görünce şaşkınlığı büyük olmuştu. Tabii Sen acele

etmesinin géreksiz olduğunu çünkü Aranka Teyze'nin kapıyı asla ilk teneffüsten önce açmadığını biliyorsun. Laci ise mutlaka iyi haberi onunla paylaşmak istiyordu, bu yüzden ikindi kahvaltısı için çantasına koyduğu peynirli sandviçi sardığı kâğıttan kopardığı bir parça kâğıda yazdığı peynir kokan notu kapının arasına sıkıstırdı.

Kütüphaneci bir müddet sonra içeriden kapıyı açtığında ve kâğıt parçası yerçekimine karşı koyamayarak ayaklarının dibine düştüğünde mırıldanmıyordu, oflayıp puflamıyordu. Yüzü gülüyordu, etrafına bakıp yakınlarda kimse olmadığını gördükten sonra sevimli bir sesle şöyle dedi:

"Lütfen!" Bunun üzerine Laci'nin mesajı yerçekimine aldırmadan salına salına eline uçtu.

"Ooo!" dedi Aranka Teyze ve kütüphaneye döndü. Ayrıntıları hemen öğreneceği için içi içine sığmıyordu. Oysa Laci sadece çözümü bulduğunu yazmıştı.

"Lacicik şimdi gelir," diyerek kendi kendini sakinleştirmişti Aranka Teyze kırk dakika boyunca. "Sakin ol!"

Fakat oğlan gelmedi. İkinci ders beden dersiydi. Matematik dersinde eşofmanlarıyla kalmak istemediği için sonraki teneffüste de çatı katına çıkamadığını tahmin edebilirsin.

Dördüncü ders ise boş geçti. İngilizce dersi iptal edilmişti. Boşluğu tıkamaya, daha doğrusu diğer öğ-

retmenin yerine Almanca öğretmeni geldi. Laci dersten ayrılmak için izin istediğinde birinin, hele de bir çocuğun neden Aranka Mort'un yanına gitmek isteyebileceğini anlamasa da ona izin verdi.

Laci kütüphanenin kapısının kapalı olduğunu gördü. İçeriden gülüşmeler duyuluyordu.

"Öyle görünüyor ki Aranka Teyze yine iyi gününde," diye düşündü oğlan; bu arada bir erkek sesi de işitmişti. Hatta bir de değil, iki. Dikkatle kapıyı açtı. Kapı bir defa bile gıcırdamamıştı. Eşiğin yanında, yerde bir resim albümü vardı. Açık albümde sıkıcı bir resim görülüyordu. Üzerinde çimlerle kaplı bir tepe, çömelmiş, şapkalı bir adam ve uzaklarda ise belki de şemsiyeli iki kadından başka bir şey görülmüyordu. Laci'nin ayaklarının dibindeki kitabı uzun uzun incelemek için zamanı yoktu. Her zaman ıssız olan kütüphanede, kitabın bir adım ötesinde beş kişi vardı. Bu topluluk üç erkek ve iki kadından ibaretti. Fakat cok tuhaf tarzda giyinmişlerdi ve ne kadar da tuhaf davranıyorlardı! İki genç adam ahşap döşemeye serilmiş örtünün üzerinde uzanıyordu, biriyse kadınlarla sohbet ediyordu. Aralarında piknik sepeti ve şarap şişesi vardı.

"Kütüphanenin tam da ortasında piknik mi yapıyorlar?" diye düşündü Laci, daha sonra iki kadını dikkatlice inceledi. Birinin üzerinde beyaz bir elbise vardı. Eteği fırfırlarla kaplıydı; boynunu iki kırmızı fular süslüyordu. Diğeri çemberli bir etek giymişti ve elbisesi pembeydi, saçında da pembe bir kurdele vardı. (Bu eski moda kıyafetler gerçekten de rahat değildi ama hiçbir şekilde zevksiz ve dayanıksız da değillerdi. Çemberli etek deyince kadının hulahop çevirdiğini düşünürsen yanılırsın. Saf ipekten dikilmişlerdi şüphesiz!)

"Ne kadar da güzel eski moda bir kadın," diye hayran kaldı oğlan ve bu arada dikkatsizce eşiğe bastı.

"Ah!" diyerek hiddetlendi eşik.

"Şişt!" diyerek susturmaya çalıştı Laci ama boşuna, artık fark etmişlerdi bile. Üç beyefendi aniden ortadan kayboldu, ardından beyaz elbiseli kadın da ama piknik sepeti hâlâ oradaydı, kırmızı ve kahverengi örtü ve çaresizce ellerini ovuşturan pembe renk elbise giymiş kadın da.

"Aranka Teyze!" diye bağırdı Laci, kadının yüzünü daha iyi görünce. Aslında ağzından ses çıkmamıştı bile.

"Ağzını açıp durma öyle kızarmış balık gibi, gel içeri!" diye seslendi kararlı şekilde kütüphaneci kadın.

"Kapıyı kapat! Ağzını da kapat! Hiçbir şey sorma!"

Oğlan söylenenleri yaptı ve parkelerin üzerindeki albümün üzerinden atlarken az önce burada burnu-

nun dibinde eğlenen tamamen gerçek büyüklükteki üç genç adamın ve kadının artık resimdeki çimlerle kaplı tepenin yamacında olduklarını şaşkınlıkla fark etti.

"O kitabı lütfen bana ver," diyerek Laci'nin şaşkınlığını dağıttı Aranka Teyze.

"Öyle ürküttün ki büyü yarım kaldı. Başıma hiç böyle bir şey gelmemişti henüz."

Albümü eline aldı, resme göz kırptı, örtüler ve yiyecekler yerden fırlayarak resmin içine girdiler.

"Bununla yetineceğiz," diye ekledi memnuniyetle ve her zamanki yerine oturdu. Çemberli elbise ise yazı masasının altına sığmıyordu. (Hayır, hulahop değil! İpek olduğunu söylemiştim.)

"Ah! Bunu unutmuşum!" diyerek afalladı kütüphaneci ve az önce kapadığı kitabı yeniden karıştırmaya başladı. Yeniden o resme göz kırptı ve o anda pembe elbiseli, güzel küçük hanım da resme girdi. Aranka Teyze ise sanki hiçbir şey olmamış gibi o her günkü sıkıcı gri eteğiyle ve hırkasıyla kalakaldı.

"Peki, söyle bakalım ne keşfettin?" diye sordu biraz şaşkınca.

Laci öylece ağzı açık şaşkın şaşkın bakıyordu. "Seni çok bekledim!"

Laci öylece ağzı açık şaşkın şaşkın bakıyordu.

"Sanırım meseleyi açıklamak zorunda kalacağım." Laci öylece şaşkın şaşkın bakıyordu ama artık ağzı açık değildi.

"Otur şuraya! İyi dinle ve rahat ol!" Laci kafasını salladı.

"Doğruya doğru, böyle şeyler yapmamalıydım. Ama öyle yalnızım ki! Üstelik bir şey keşfettiğini söylediğinden beri de heyecanlıydım. Heyecan yüzünden sürekli acıkıyorum. Fakat canım meyve natürmortu istemiyordu. Cemiyet hayatına özlem duyuyordum, uzun süre de gelmedin. Beni anlayabilecek misin?"

Laci sadece bön bön, şaşkınlıkla bakıyordu.

"Anlayacağın, böyle zamanlarda uygun bir resim arıyorum ve resimdeki bir elbiseyi büyü yaparak üzerime giyiyorum veya bir salkım üzüm yiyorum, belki bir de resimdeki insanlarla sohbet ediyorum. Fakat bu resim özeldir. Pali bu resmi 1873'te yapmıştı. Pál Merse Szinyei. Mayıs ayında bir piknikte beraberdik. Manzara ona ilham vermişti. O pembe elbiseli kadın benim. Görüyor musun?"

"Bu mümkün değil," diye inledi oğlan. "Darılmayın Aranka Teyze ama yanılıyorsunuz!"

"Niçinmiş? Zannediyor musun ki ben her zaman böyle yaşlı, kırışık ve buruşuktum? Seni böyle patavatsız bilmezdim Laci!" diyerek öfkesinden kızardı kütüphaneci.

"O yüzden değil, bu resmi Pál Merse Szinyei'nin 1873'te yaptığını söylediğiniz için. Matematiğim çok iyi değil ama o zaman Aranka Teyze'nin en az 150 yaşında olması gerekir."

"Utan kendinden! Bir hanımın yaşını söylemek uygun düşmez. Ama madem söyledin, o kadar olmadığımı kim söyledi?"

"Ama bu mümkün değil!"

"Niye inat ediyorsun? Ben kaç yaşında olduğumu bilirim. Sen de kaç yaşında olduğunu biliyorsun, öyle değil mi? Çay ister misin?"

Laci hayır demenin daha iyi olacağını düşündü. Boğazından tek bir yudum bile geçmeyecekti. Aranka Teyze evrak dolabının ikinci çekmecesini çekti ve içerisinden buharı tüten, kelebek figürlü bir porselen çay fincanı çıkardı.

"Kesin istemiyor musun? İyi o zaman."

Çekmeceyi kapadı, yerine geçti ve fincan altlığındaki küçük gümüş kaşıkla sıcak içeceği ağır hareketlerle karıştırmaya başladı.

Laci içinse saniyeler güçlükle geçiyordu.

"Ya ben delirdim ya da o," diye kendi kendine söylenenlere ve gördüklerine bir anlam vermeye çalışıyordu.

Nihayet çay bittiğinde Aranka Teyze konuşmaya devam etti:

"Şimdi ne düşündüğünü biliyorum. Okuldaki diğer herkes gibi cadı olduğuma inanıyorsun. Çirkin, moruk bir cadalozum."

"Hayır ben..."

"Mazeret aramana gerek yok. Anlıyorum. Şimdilerde pek güzel görünmüyorum. Üstelik eskisi gibi keyifli de değilim. Fakat gerçekten cadı değilim."

"Fakat yaşınız 150 değil mi?"

"Evet."

"Peki ya az önceki sihirbazlık gösterileri?"

"Sence sadece cadılar ve sihirbazlar mı büyü yapabilir?"

"Periler de..." diyerek şansını denedi kuşkuyla oğlan, bu arada çirkin kütüphaneciye bakmaya pek de cesaret edemiyordu.

"Tam isabet."

"Aranka Teyze peri mi?"

"Öyle. Tabii her zaman böyle görünmüyordum. Bak şimdi!" dedi ve kırık dökük yazı masasının tahtakurularının delik deşik ettiği çekmecesinden bir deste okul fotoğrafı çıkardı. Aralarında geçen yirmi beş yıldan kalma renkliler de vardı, siyah beyazlar biraz daha eskiden ve kahverengi olanlar seksen doksan yıl öncesinden kalmaydı. Bu benim. Burada da şu bak. Bu resimde de şurada arkada duruyorum.

Fotoğraflara bakıp durdular. Aranka Teyze her birinde muhteşemdi. Aynen pembe renk elbiseli hanım gibi görünüyordu, daha doğrusu az önce Laci'nin kütüphaneyi gözetlerken gördüğü gibiydi. Genç ve güzeldi 99 yıldır, 89 yıldır, 79 yıldır, 69 yıldır, 59 yıldır,

49 yıldır, 39 yıldır, 29 yıldır. 19 yıl önce birazcık yaşlanmaya başlamış fakat yaşına göre maşallahı var. 9 yıl önceki resimde ise artık bugün neyse öyle görünüyor yani moruk bir cadaloz gibi.

"Ama periler yaşlanmaz ki! Öyleyse ne oldu?" diye şaşkınlığını ifade etti Laci.

"Sana hayatımın hikâyesini anlatacağım fakat sır olarak saklayacağına söz vermelisin."

"Söz veriyorum," dedi oğlan ciddiyetle.

"Evet, şöyle oldu, bütün peri sınavlarından geçinceye kadar yeryüzünde serbestçe dolaşabiliyordum, yapmam gereken hiçbir görevim yoktu. Bir ergin olduğumda, tam 99 yıl önce, bu okul kütüphanesi işini aldım. Biliyorsun, bütün okul kütüphanecileri peridir. Okumayı öğrenen çocukların kitaplara alışmasına yardım etmek büyülü bir görevdir. Bu harika ve yeni okulda bu görevi yerine getirecek ilk kişi ben olduğum için mutluydum. Her şey yolunda gidiyordu. Bir sürü küçük afacan neşe içerisinde okuyordu. Radyonun icat edilmesi bile sorun yaratmamıştı. Oysa şu televizyon ve bilgisayar! Çoğu insanın artık renkli televizyonu olduğunda durum endişe verici hale gelmeye başladı. Giderek daha az çocuk okuyordu. Mesele şuydu: Kütüphaneci peri ancak kendine emanet edilen okuldaki her çocuk kütüphaneye gider ve kitap okursa genç, güzel ve sağlıklı kalabilirdi. Ne kadar az gelirlerse kendimi o kadar kötü hissediyordum. 130 yaşını yeni geçmiştim ki saçlarım ağarmaya başladı. Beş yıl önce şu burnumdaki ben de ortaya çıktı. Birkaç kez büyüyle yok ettim ama nafile, beş dakika içerisinde yeniden çıkıyor. Her tarafım ağrıyor. Ama en fazla ruhum acı çekiyor. Keyfim bu yüzden kötü çünkü geçen öğretim yılının sonunda Kütüphane Baş Perisi'nden bir mesaj aldım. Bekle biraz! Sana göstereyim."

Aranka Mort, ah vah ederek gümüş çıtçıtlı timsah derisi el çantasında aramaya başladı mektubu. Önce çuha çiçeği desenli patiska mendilini çıkardı ve burnunu içerisine borazan gibi öttürdü. Sonra aramaya devam etti ve nihayet katlanmış bir selofan çıkardı.

"İşte al!" diyerek titreyen elleriyle uzattı.

"Bunu ne yapacağım?" diye baktı oğlan anlamamış gibi.

"Ha bağışla beni, şifreli olduğunu unutmuşum!" diyerek geri aldı Aranka Teyze ve o ana kadar Vali Teyze'nin her zaman kayısı reçeli kavanozlarına lastikle geçirdiklerinden hiçbir farkı olmayan selofana üfledi. Bir perinin nefesi değdiği için üzerinde altın harfler belirmişti.

Sevgili Aranka!

Yönetmeliğe uyulmasına (Peri Kütüphanesi Yönetmeliği 4. madde 3. bent) dikkatini çekerek üzücü bir görevi yerine getiriyorum; yönetmelikte senin de

iyi bildiğin gibi şunlar var: Kütüphaneci peri bir yıl boyunca 1 yani bir öğrenciden fazlasına okuma alışkanlığı kazandıramadığı takdirde görev süresi sona erer, emekliye ayrılmaya mecbur olur ve o andan itibaren emeklilik yıllarını Periler Ülkesi Kütüphaneci Periler Emekliler Evi'nde önceki güzel, genç peri haliyle geçirebilir." Bu kural seni de ilgilendiri yor, zaten üç yıl ek süre de almıştın. Yönetim, kurumunu sadece bir çocuğun ziyaret ettiğinin farkındadır. Bu sayı bu öğretim yılının sonuna kadar değişmediği takdirde aramıza dönmen gerekecektir.

O zamana kadar her şey gönlünce olsun, başarılar dilerim!

Selamlarımla

Libra Kütüphane Baş Perisi

Laci mektubu baştan aşağı okur okumaz (Okur mu okumaz mı, hangisi?) altın harfler yok oldu ve oğlanın elinde artık yeniden sadece sıradan bir selofan kaldı.

Çocuk ve peri, sessizlik içerisinde öylece oturuyordu, öyle ki kütüphanede sayıları zaten artmış olan örümceklerin ağlarını ördükleri bile duyulabiliyordu. Çalan zil bu sessizliği bozmuştu. Laci saatine baktı. "Ohoo, bu ders zili! Teneffüs zilini duymadım bile. Lütfen darılmayın ama gitmem lazım. Öğle yemeğinden sonra tekrar gelirim," dedi aceleyle ve fırtına gibi koştu gitti.

"Ama Gutenberg meselesi ne oldu söylemedin bile," dedi arkasından cılız bir sesle kütüphaneci peri ama oğlan artık uzaklaşmıştı bile.

Onuncu Bölüm

Bu bölümde "Pal Sokağı" çılgınlığı başlıyor. (Dikkat et, öyle görünüyor ki bulaşıcı!)

Doğa bilgisi dersinde Laci doğal olarak dersi bir dakika bile dinlemedi. Aklının tam olarak bugün okuduğu kitapta olduğunu zannettiğinde Marika Öğretmen ilk defa yanılmıştı. Durum her zamankinden farklıydı bu kez. Kafasında cadılar ve periler birbirini kovalıyordu ve onu rahat bırakmıyorlardı. Dersin sonunda Marika Öğretmen oğlanı yanına çağırdı.

"Bu böyle daha fazla devam edemez!" diyerek azarladı. "Sana karşı her zaman hoşgörülü olduğumu biliyorsun fakat derslerimi hiç dinlememene müsaade edemem. Sadece vücudun burada. Sanki masallar ülkesinde gibisin, cadılar ve periler arasında."

Öğretmenin bunu nereden bilebileceği Laci'yi çok şaşırtmıştı fakat daha sonra Marika Öğretmen'in düşüncelerini görmeyeceği aklına geldi. Başka ne yapabilirdi ki gayret edeceğine dair söz verdi. Aceleyle bodrum kattaki yemekhaneye indi, orada kendisini alışılmadık bir sahne bekliyordu. Aşağısının çok sessiz olması da şüphe çekiciydi oysa yemekhane tıka basa öğrenci doluydu. Kaşıklar, çatallar ve bıçaklar sanki havada asılı duruyordu, Cici Teyzeler bile cıvıldamıyordu. Sadece bir masadan ağız şapırtısı ve sessiz geğirtiler duyuluyordu. Sesin kaynağını bulmak zor olmadı. Orada Ignác oturuyordu ve midesini o günkü peynirli makarnayla dolduruyordu. Burada şaşkın şaşkın bakacak ne mi var? Okulun yarısı Ignác'ın yemek yemesine bakmıyordu, aslında bu da kendi başına sıradan bir görüntü değildi ama artık buna alışmışlardı. Alışılmadık olan şey oğlanın yemek yerken aynı zamanda kitap OKUMASIYDI!!! Ne olduğunu tahmin edebilirsin. Sándor'un verdiği, kütüphaneden alınma Pal Sokağı Çocukları'nı. Ignác arada bir hapşırıyordu, lokmasını yutmakta başarılı olursa kahkaha atıyordu, sonra da hıçkırmaya başlamıştı. Küçükler de sahneyi gördüklerinde şaşakalmışlardı ama özellikle de bu kitabı okumuş olan üst sınıflar.

"Yanlış mı görüyorum cicim, Ignác kitap mı okuyor?" diyerek şaşkınlık geçirdi Cici Teyzeler'den biri ve anlamlı anlamlı ablasıyla bakıştılar. Bir anlığına sanki surat asar gibi oldular fakat sonra koca gülücüklerle yemek dağıtmaya devam ettiler.

Laci, Dóri ve Sári'nin aynı masada oturduklarını gördü. Barışmışlar sanırım diye düşündü. Hiç sohbet etme hevesi yoktu fakat başka bir yere oturarak kızları incitemezdi.

"Ignác'ı gördün mü?" diye sordu Sári oğlan oturur oturmaz.

"Ehem!" diye cevap verdi Laci, tam da o gün okuduğu kitabı kendi önüne koyarak; çorbayı kaşıklamaya başlamıştı bile. Kızların kendisini soru yağmuruna tutmayacağını ümit ediyordu. Ümitleri boşunaydı.

"Aranka Mort senden sürekli olarak ne istiyor?" diyerek dayanamayıp sormuştu bile Dóri soruyu.

Laci sanki soruyu duymamış gibi diğer yemeği de mideye indiriyordu.

"Hey Dóri, sanırım Laci artık arkadaşımız olmak istemiyor," dedi Sári ışıltılı gözleriyle.

Dóri kafasını salladı, ayağa kalktılar ve oğlanı orada öylece yüzüstü bıraktılar. (Yüzüstü derken suratını yere yapıştırmadılar yani sinirden, sadece oradan kalktılar işte!)

"Görüyor musun moruk?" diyerek yanına oturdu Sándor.

"Neyi?"

"Kitabı Ignác'a verdim. İkna etmek kolay olmadı ama okumaya başladığından beri kimseyle tek kelime konuşmuyor. Merdivenle rden yuvarlanmadan yemekhaneyi bulabilmesi bir mucize. Biliyor musun, yürürken bile okuyordu."

"Aha," diye bir şeyler mırıldandı Laci düşüncelere dalarak.

Öğle yemeğinden sonra söz verdiği gibi kütüphaneye döndü ve Aranka Teyze'ye, Jóhegyi ailesinin sırrını anlattı.

"Sıradan bir çocuk olmadığını biliyordum ben zaten!" diye heyecanlandı gülümseyerek çirkin, yaşlı peri.

"Matbaacılığın 600 yıl önce yaşamış mucidinin torunu! Ah ne mutluluk! Kitaplarla özel bir ilişkin olması boşuna değilmiş demek. Söylesene Sándor Kral ne âlemde?"

"Kitap çok hoşuna gitmiş. Anlamıyorum çünkü sadece benim okuduğum nüsha eğlenceli hale dönüşüyor. Oysa benim okuduğum kitap sizde Aranka Teyze."

Her ikisi de bu konuyu düşünmeye başladı.

"Ama sen iki defa okudun ve aynı nüshayı değil! Birini şimdi, biriniyse geçen sene. Sándor tesadüfen onu almış. Bugün ayın kaçı, biliyor musun?" "On üçü."

"Tabii ya," diye ofladı Aranka Teyze. "Ayrıca okuma yarışmasına hiç kimse başvurmadı. Sándor bile. Gerçi sadece tek bir kitap okursa kazanmak için şansı olmaz ama benim durumumu düzeltebilirdi. Yönetmelik tek kitap alanların kütüphaneye gittiğini kabul etmiyor. Vay başıma gelenlere, ne olacak bana şimdi? Okulu böylece bırakıp gidemem! Kütüphane olmadan yaşayamam! Perilerde kitap olmaz!" diyerek hıçkıra hıçkıra ağlamaya başladı kütüphaneci peri. Çuha çiçeği desenli patiska mendilini çıkardı; yeni ütülenmiş gibiydi, oysa öğleden önce Laci'nin gözleri önünde salatalık kadar burnunu silmişti.

"Lütfen korkmayın Aranka Teyze, ben bir şeyler düşüneceğim! Beni rahatlıkla okuma yarışmasına yazabilirsiniz."

"Darılma küçük meleğim ama bunu yapamam!"

"Yapamaz misiniz?

"Yapamam.

"Peki, neden?

"İlanı okumadın mı? Her ayın 13'ünde birinci ve üçüncü teneffüste. Şimdi mümkün değil. En yakın Ekim ayında. Aklında iyi tut! Ayrıca Sándor'daki kitabı geri getirmeyi de unutma! Onun buraya gelmeye cesaret edemediğini biliyorum. Anlıyorum."

"Bu imkânsız."

"Niye imkánsızmış ki? Küçük bir çocuğun ben-

den korkmasını anlıyorum çünkü beni cadı zannediyor."

"İmkânsız olan o değil. Şimdi kitabı geri almak imkânsız. Çünkü Sándor, Ignác'a verdi. Ignác'la ise kavga etmek istemiyorum. Kendi arzusuyla teslim etmeyecektir çünkü öğle yemeğini yerken bile okuyordu, oysa şimdiye kadar onun okuryazar olmadığını düşünüyordum."

"Bu iyi bir haber. Gerçekten sevindim buna," diyerek gözyaşlarını sildi bahtsız peri. "Fakat bu beni henüz emeklilikten kurtarmaz."

"Lütfen endişelenmeyin, ben bir şeyler düşünürüm!" diyerek teselli etti Laci. Fakat bir periye nasıl yardım edebileceği konusunda en ufak bir fikri bile yoktu.

Ertesi gün okulun yarısının elinde *Pal Sokağı Ço-cukları* vardı fakat ikinci teneffüste yüzlerdeki hayal kırıklığı giderek artmıştı.

"Şu dördüncü sınıf öğrencisi bu kitabın neyine gülüyor ki? Tamam, güzel, dokunaklı, ibret verici ama hiç de komik değil. Aklını mı kaçırmış yoksa?" diye ihtimalleri düşünüyorlardı. Evden getirilen kitapların hepsinde doğal olarak gerçek hikâye vardı.

Laci önceki akşam gece yarısına kadar yatakta dönüp durmuş fakat Aranka Mort'a yardımı olabilecek iyi bir kurnazlık bulmak için boşuna uğraşmıştı. Aklına bir çözüm gelmediği için çok üzüntülüydü. Matematik dersi sırasında Sándor kendisine bir şeyler fısıldadı, bunun üzerine aniden heyecana kapıldı. Kafasında bir kıvılcım çaktı diyebiliriz.

"Hey Laci! Sen böyle şeylerden daha iyi anlarsın. Söylesene bir, sence *Pal Sokağı Çocukları* kadar iyi başka bir kitap daha var mıdır acaba?

"İşte buldum! Sándor'a okuduğum başka bir kitap daha vereceğim. Gerisini görürüz," diye düşündü kendi kendine, sıra arkadaşına ise şöyle dedi:

"Tam olarak o kadar iyi mi, değil mi bilmiyorum fakat denemek için sana bir kitap alacağım."

"Aranka Teyze, Aranka Teyze!" diyerek aceleyle çatı katına koştu öğle arasında. "Sándor yeni bir kitap istiyor. Geçen sene ödünç aldıklarım arasından birini deneyelim!"

"Ah kalbim! Heyecana tahammül edemiyorum!" diyerek ofladı peri fakat mutluluktan gözleri parıldıyordu.

"Dur bakalım! Verne'in 80 Günde Devriâlem'i mi olsa acaba? Ama bu zaten daha baştan maceralı. Senin fantezilerinle süslenirse kesinlikle elden düşmeyecek bir kitap olur. Ben dün gece bir solukta okudum."

On Birinci Bölüm

Bu bölümde durum düzelmeye başlıyor. (Bana göre tam da zamanıydı zaten.)

"Şu mucizeye bak!" diyebilirdim ama Verne'in kitabının Sándor'un ne kadar hoşuna gideceğini sen kendin de tahmin edebilirsin. Hatta kahkaha atmaktan karnı ağrımıştı.

İkizler gece yarısı Laci'yi çevreleyen gizem hakkında fiskos ettiler ve sonunda onunla barışmaya karar verdiler; bunun sebebi bir yandan arkadaşlarının sürekli olarak kütüphaneye gitmesinin sırrını öğrenmek istemeleri, diğer yandan da tehlikede olabileceğini düşünüyor olmalarıydı.

"Cadalozun tırnakları arasından kurtarmamız lazım onu!" dedi Dóri uykuya dalmadan önce, gecenin bir yarısı, Sári yarı uyanık sadece şu cevabı verdi:

"Ehem!" uyumuştu bile artık.

Ders başlamadan önce oğlanla konuşabilmek için ertesi gün erkenden okula gitmeye karar vermişlerdi. Oysa planları suya düştü. (Lütfen gerçekten suya düşüp düşmediğini sorma, boşa çıktı yani başarısız oldu.) Eğer gece yarısı uyumuşsa insan sabahın beş buçuğunda biraz zor kalkar. Üstelik biraz gecikmişlerdi bile.

İlk teneffüste yeniden barışma işine girişmişlerdi. Seve seve barış çubuğu da tüttürmek isterlerdi aslında ama Békés İlkokulu'nda sigara içmek yasaktı. Yasağı ancak kimi günler birkaç sekizinci sınıf öğrencisi oğlanlar tuvaletinde delmeye cesaret ediyordu. Kızlar oğlanlar tuvaletine gitmek istemediği için ve zaten dumandan da nefret ettikleri için kahvaltıda doğrudan Laci'ye katıldılar.

Oğlan sevinmişti, beraberce tereyağlı ekmeklerini yerlerken sol kulak memesi tamamen kızarmıştı. Sohbet aynen yedikleri kuru ekmek gibi tatsız başlamıştı.

"Baksana!" diyerek eveleyip geveledi Sári. "Dün ciddi değildim. Arkadaş olduğumuzu biliyorsun."

"Senin için endişeleniyoruz," diye devam etti Dóri. "Seni yarı yolda bırakmayız."

"Bize güvenebilirsin! Seni o cadalozdan koruyacağız!"

"Anlayın artık, o cadı değil, o bir..." dedi ve sözlerini geri yuttu.

İkizler ise Laci'nin yutmaya çalıştığı sözlerin devamını getirdiler.

"Cadı değil bir peri öyle mi?" diyerek kıkırdadılar. "Güldürme bizi artık ama! Aranka Mort peri ha! Sihirli değneği de var mı bari?"

"Sessiz olun artık! Bu bir sır!"

"Tabii ki sır," diyen Dóri gülmekten yerlere yıkılıyordu. "Aranka iyi saklamış. Herkes onu cadı sanıyor!"

"Güzel küçük melek! Gargamel bile ondan daha güzel görünüyor!" diye kıkırdadı Sári nefes nefese.

"Zrrr!" diye araya girdi bu arada zil sesi. Laci, kapana kısılan kuyruğunu kurtardığı için sevinmişti zile.

Sonraki teneffüste fırsatını bulur bulmaz Aranka Teyze'ye koştu.

"Darılmayın lütfen!" diyerek şikâyet etti süklüm püklüm. "Ağzımdan kaçırdım. Ama tam olarak değil. Sadece cadı olmadığınız çıktı ağzımdan. Peri sözü ağzımdan kaçmadı! Ama artık bu sırrı onlardan saklayamayacağımdan korkuyorum. Onlar en iyi arkadaşlarım. Onlara gerçeği söyleyemez miyim? Sári çok pratik zekâlıdır. Mutlaka aklına iyi bir fikir gelir."

"Ama Laci'ciğim ağızlarından kaçırabilirler, riske giremeyiz!"

"Aranka Teyze onlara güvenebilirsiniz!" diye diretti Laci.

"Ama zaten peri olduğuma inanmazlar ki!"

"Küçük bir sihir görseler bile mi?"

"Ah tatlım, biliyorsun okulda büyü yapmak yasak. Kurallara aykırı. Zaten senin görmüş olman bile yeterince büyük bir sorun."

O sırada kapı tarafından iki hafif öksürük duyuldu.

"Teşekkür ederim," dedi peri.

"Niye teşekkür ediyorsunuz ve kime?" diye şaşırdı oğlan.

"İşitmedin mi, eşik iki kişinin gizlice anahtar deliğinden bizi dinlediğini söylüyor. Bazı insanlar nasıl kedi tüyüne karşı alerjikse bu zavallının alerjisi de bu işte," diye fısıldadı Aranka Teyze ve parmak uçlarında sessizce kapıya doğru gitti. Tek hamlede hışımla açtı. Binlerce şükür ki kapı içeriye doğru açılıyordu, aksi halde ikizlerin alınlarını o an iki güzel mor şişlik süsleyecekti.

"Özür dilerim," diye başladı Sári ama durumu nasıl açıklayacağına dair en ufak bir fikri bile yoktu. "Biz sadece..." diyerek yardım etmek istedi Dóri ama kütüphaneci lafını kesti. (Hayır, tabii ki bıçakla değil, daha neler... Sen de biliyorsun ki bu bir peri, harami değil!)

"İçeri gelin bakalım madrabazlar! Şu yaptığınıza bir bakın hele. Kulak kabartıyoruz! Gizlice dinliyoruz! Eğer kütüphaneyi çok merak ediyorsanız neden üye olmuyorsunuz? Yoksa sizin ilgilendiğiniz şey kitaplar değil mi?"

"Teessüf ederiz! Biz okumayı tabii ki seviyoruz!" diyerek hiddetlendi Sári.

"O zaman cadı avına mı çıktınız yoksa? Ben köpekleri çok severim, özellikle de av köpeklerini. Ama eğer birisi benim için ava çıkmışsa bundan nefret ederim!"

"Aranka Teyze! Lütfen onlara bu kadar kızmayın! Sadece başıma bir dert açılacağını düşünüyorlar."

"Dert mi? Ne derdin olabilir ki? Birazcık nezle mi yoksa hıçkırık veya kızarıklık mı? Eğer bir periyle beraberse insan, onu pek de ciddi tehlikeler tehdit etmez."

"Ama, ama, ama..." diye kekeledi Laci.

"Aman!" dedi Sári.

"Allahım!" diye ekledi Dóri kocaman açılan gözleriyle.

"Ay!" diye çığlık attı peri sanki pire ısırmış gibi.
"Ağzımdan kaçırdım işte! Ne yapayım! Çuvalladım."

"Neyse artık fark etmez. Laci'ciğim lütfen kızlara hikâyemi anlat! Benim gücüm kalmadı," diyerek soluklanmaya çalıştı ve süsen çiçeği desenli patiska mendiliyle kendini yellemeye başladı.

Oğlan ise ne bir eksik ne bir fazla Aranka Mort'un hikâyesini anlattı, periler için kütüphanecilik sınavından, yeryüzündeki ilk mutlu yıllara ve Libra'nın mektubuna kadar olan her şeyi.

"Eğer zavallıya yardım etmezsek emekliye ayrılmaya mecbur kalacak. Üstelik düşünün bir, perilerin emekliler evinde tek bir kitap yok! Korkunç değil mi?"

"Lütfen rahat olun! Ne yapmak gerektiğini ben söyleyeceğim!" dedi Sári kendinden emin şekilde, bu arada eliyle gözlerinden akan bir damla gözyaşını sildi.

"O zaman ben de nasıl olacağını düşünürüm!" diye ekledi Dóri gururla. "Lütfen endişe etmeyin, biz sır saklayabiliriz! Öğle yemeğinde neler yapılacağını konuşuruz ve bir çözüm bulur bulmaz buraya geliriz."

O günkü öğle yemeğinin ne olduğunu da bilmiyorum ama Laci'ye, Dóri'ye ve Sári'ye de boşuna sorma. Bunun için matbaa mürekkebini de israf etmeyelim bence! İşin özü şu: Bulaşıkhane kısmına iyice yakın oturdular ve heyecan içerisinde aslında bir peri olan şu cadıyı nasıl kurtaracaklarını tartıştılar. Kendilerini

tartışmaya kaptırmışlardı iyice, bu yüzden, daha genç olan Cici Teyze'nin kendilerine kulak verirken dantelli bluzunu bile bulaşık suyuna batırdığını fark edemeyecek kadar konuyla ilgilendiğini anlayamadılar. (Bulaşıkların nasıl yıkandığına bakmadığı kesindi.) Laci, ikizlere kitaplar üzerindeki özel etkisinden bahsetti ve bu yeteneğin, atası Gutenberg'den kendisine miras kaldığını da anlattı. Böylece kızlar Sándor ve kitabı sonra Luca'ya veren Ignác'ın *Pal Sokağı Çocukları*'nı neden komik bulduğunu öğrenmiş oldular.

"Meseleyi çözecek olanın bu şey olduğunu hissediyorum," diye bildirdi Sári ciddiyetle.

"Bu şey neyi çözecekmiş?" diyerek anlamadığını ifade etti Laci.

"Seni ebleh! Çözümün anahtarı bu! Aranka'yı senin fantezilerin kurtaracak. Ama nasıl?"

"Bir fîkrim var!" diyerek kaşığı masaya koydu Dóri.

"Evraka!" diye çığlık attı oğlan.

"Ne evrakı? Yemekhanede evrakın ne işi var," diye öfkelendi Sári.

"Evreka, Yunanca bir kelimedir ve buldum anlamına gelir."

"Tamam, o zaman. Ama işi senin yalnız başına halletmen gerekecek," diye açıkladı Dóri.

"Ne işini?"

"Okuma işini."

"Lütfen şu yaptığın türlü türlü saçmalık bitsin artık!" diyerek kardeşinin lafını ağzına tıkadı Sári, bu arada tabağındaki bezelyeleri, havuçları, kabakları, patlıcanları birer birer masaya fırlatmıştı kaşığıyla. Masaya saçılanlara bakılırsa yedikleri yemek türlüydü; gerçi bezelyeli, havuçlu, kabaklı, patlıcanlı sebze yemeğine kim "türlü" ismini vermiş olabilir bilemiyorum ama neyse.

"Yani şu yaptığın türlü saçmalık bitsin artık rica ederim! Biliyorsun ki okumayı çok seviyor. Bu onun için neden iş olsun ki?"

"Kütüphanedeki bütün Pal Sokağı Çocukları'nı okuması gerekiyor!"

"Sen aklını mı kaçırdın! O zaman bile tek okur o olur. Biz de üye olsak ne olur ki? Zaten artık Aranka'dan da korkmamıza gerek kalmadı. En azından artık üç kişi oluruz."

"Ne yazık ki çok az!" diye yakındı Laci.

"Düşünün bir!" diye tepesi attı Dóri'nin. "Laci okursa ne olur?"

"Hikâye değişir, "diye cevap verdi Sári.

"Şimdi anlıyorum," diyerek alnına vurdu oğlan.
"Ama bir kitap için iki defa aynı şekilde fantezi kuramıyorum."

"Bu daha da iyi! O zaman herkes birçok defa farklı nüshaları ödünç alır ve sanki ilk defa okuyormuş gibi zevk alır." "O zaman gerçekten Evrak ya da her neyse!" diyerek çok sevindi **S**ári.

"Evreka!" diye çığlık attı üçü birden ve tabaklarını götürüp verdiler; Cici Teyze arkalarından sıkıntılı sıkıntılı bakıyordu. Şüphesiz yemeklerini güzelce yemedikleri için kaygılanıyor olmalıydı.

On İkinci Bölüm

Bu bölümde Laci, Aranka Teyze'yi kurtarma işine girişiyor fakat pek de başarılı olamıyor.

"Çantan neredeyse parçalanacak," diye uyardı kardeşini Sári.

"O zaman acele edelim, Lacilere kadar ancak dayanır," diye tavsiyede bulundu Dóri ama oğlan şiddetle karşı çıkmaya başladı:

"Yalvarırım öyle koşmayın, yoksa yere yığılacağım!" İyi tahmin ettin. Pal Sokağı Çocukları'nın çantalarına sığacak kadar nüshasından başka ne taşıyor olabilirlerdi ki! Nihayet Lacilere ulaştıklarında üçü birden çocuk odasındaki yumuşak, mavi halıya boylu boyunca uzanmışlardı. Yeniden güçlerini toplayıncaya kadar biraz zaman geçmesi gerekmişti.

İkizler nihayet yattıkları yerden güç bela kalktılar.

"Gidelim!" diye önerdi Sári.

"Haklısın," diye başını salladı Dóri.

"Sen de hemen işe başla!" diyerek Laci'ye döndü, oysa Laci ona pek de kulak asmamıştı. Kulağı yerinden çıkmıyordu ki alıp kıza assın, öte yandan zaten halıya uzanır uzanmaz ilk nüshayı okumaya başlamıştı bile.

"Hoşça kal!" dedi kızlar ve şimdi ilk defa olarak oğlanın kendilerine şöyle yarım ağızla bile karşılık vermemesine aldırmadılar.

Laci, sabaha kadar üçünü okuyup bitirmişti, ertesi güne kadar ise yine üç tane. Sonra hafta sonu geldi ve on bir tane okudu. Böylece pazartesi günü Aranka Teyze'nin elinde artık on dokuz adet Laci'nin fantezileriyle yeniden kurgulanmış nüsha vardı çünkü bu arada Luca da kendisindeki nüshayı okuyup bitirmişti. Artık operasyon başlayabilirdi. Sári ve Dóri önce sınıflarındaki kızlara gizli bir kulüp kurduklarını haber verdiler; bu kulübe sadece gerçekten kütüpha-

neye üye olanlar girebilecekti, üstelik Aranka Mort'un, cadının yanına çıkmaya, üye olmaya cesaret edenler ve *Pal Sokağı Çocukları*'nı ödünç alanlar. Kitabı her üyenin okuması gerekiyordu, yazın okumuş olsalar bile. İlk olarak Luca'yı üye yaptılar, o zaten artık koşulları yerine getirmişti. Üstelik en zoru ilk olmaktır.

"Üye yaptığınız için teşekkür ederim!" diyerek şükran duygularını bildirdi Luca coşkuyla. İyi ama kulübün adı yani PYK da ne demek?

İkizler şaşkın şaşkın birbirlerine baktılar. Bunu birisinin sorabileceği hiç akıllarına gelmemişti. PYK'nün Perilere Yardım Kulübü'nün kısaltması olduğunu açıklayacaklar mıydı yoksa? Allahtan ikizler birbirlerini bir göz kırpmakla bile anlıyorlardı. Sadece bir an düşünmeleri bile yetti, Luca da bir şey anlamamıştı. Sonra Dóri gülümseyerek şöyle dedi:

"Palyaçolara..."

"Yardım," diye devam etti Sári.

"Kulübü," diye tamamladılar koro halinde ve becerikli şekilde uydurdukları için mutlu oldular, üstelik kulakları bile kızarmadı.

Kısa bir süre içerisinde bütün kızlar görevi yerine getirdi. Doğal olarak hiçbiri kütüphaneye büyük bir zevkle çıkmadı ama artık çoğu başlarına hiçbir şey gelmeden atlattıktan sonra ikna süreci giderek daha kolay geçti; hatta Ägica kütüphanecinin kendisine iyi davrandığına veya en azından çok aksi olmadığına

yemin ediyordu. Üç buçuk hafta içerisinde Laci bütün kitapları bitirmişti. Doğrusu son iki gün Doktor Jámbor'un verdiği raporla evde kalabilmişti çünkü o kadar bitkin düşmüştü ki derslerde uyanık kalamıyordu.

O zamana kadar ikizler artık tüm dördüncü sınıf kızlarını kulübe kazandırmışlardı. Pal Sokağı Çocukları koltuklarının altında koridorlarda gezinmek veya pencere kenarlarında çömelerek okumak moda olmuştu. Derş aralarında beşinci sınıf kızlarının hepsi bu neşenin sebebini öğrenmek için 4/D!nin kapısı önünde itişip kakışıyordu. Doğal olarak onlar da gizli kulübe girdiler. Göz göre göre iyi bir eğlenceden dışlandıklarını düşünen oğlanlar yavaş yavaş öfkelenmeye başlamışlardı. Bu tabii ki uzun süre böyle devam edemezdi. PYK'ne onların da üye olamayacağını da kim söylemişti ki?

Laci, üç gün geçtikten sonra yeniden okula gittiğinde tam da Ekimin 13'üydü. Okuma yarışmasını unutmamıştı. İlk teneffüste Aranka Teyze'nin yanına gitti.

"Doğru zamanda mı geldim?" dedi soluk soluğa, koşmaktan kızarmış halde.

"O ne istediğine bağlı," diye dostça cevap verdi peri.

"Bilmiyor musunuz? Bugün ayın 13'ü ve ilk teneffüs. Okunan kitapları şimdi yazdırmak gerekiyor." "Ne kadar haklısın! Tamamen aklımdan çıkmış, o kadar işim var ki! Çocuklar gelip gidiyorlar, sürekli olarak birileri kaydolmak istiyor. Peki, hadi bakalım!"

Evrak dolabının üçüncü çekmecesini çekti ve içerisinden bir deste beyaz kâğıt çıkardı. Bir kâğıda üfledi, sonra Laci'ye verdi.

"Buyur! Söyle bakalım ne okudun!"

"Ama bunu en az benim kadar iyi biliyorsunuz!" diye çıkıştı oğlan.

"Bir duyalım bakalım!"

"Ferenc Molnár'dan Pal Sokağı Çocukları," dedi Laci arsızca yüzünü ekşiterek. "Yazayım mı?" diye sordu ama sözler daha ağzından çıkmamıştı ki ismi László Jóhegyi, sınıfı: 4/D ve kitabın ismi tumturaklı harflerle beyaz kâğıt üzerinde belirivermişti. Tam kütüphaneci teyzeye geri uzatmak istemişti ki kâğıt fıstık yeşili bir renge büründü ve bir kelebek gibi kendi kendine üçüncü çekmecenin içine uçarak girdi. Oğlanın şaşırmaya bile zamanı kalmamıştı. Peri sıradaki kâğıdı uzatmıştı bile. O kâğıda da aynısı oldu fakat bu sefer yeşil değil de parlak eflatun olmuştu. Daha sonraki lacivertti ve bunu mısır sarısı takip etti. Böylece devam etti. Tüm o elli sekiz rengi birden sıralamayacağım. Bitirdiklerinde Aranka Teyze mutlu bir oh çekerek çekmeceyi kapattı.

"Bu bize yeter!" dedi. "Lütfen diğerlerini uyar, artık sadece üçüncü teneffüste gelebilirler!

"Ama eğer bu büyüyü görürlerse gerçeği hemen fark edeceklerdir!" diyerek karşı çıktı Laci.

"Sen endişe etme! Bu küçük oyunu sadece sana gösterdim."

"Okulda büyü yapmanın kural ihlali olduğunu siz söylememiş miydiniz?"

"Bu benim büyüm değil ki Libra'nın büyüsü. Gerçeği araştıran kelebek kartlar onun buluşudur. Ama şimdi git çünkü daha yapılacak çok işim var," diyerek bitirdi sohbeti neşe içerisinde Aranka Mort.

Oğlan derin düşünceler içerisinde ağır ağır merdivenlerden aşağıya inerken Sári ve Dóri'yle karşılaştı.

"Neyin var? Yoksa şimdi de uyurgezer mi oldun?" diye sordu Dóri.

"İş seni bu kadar bitkin mi düşürdü?" diyerek endişelendi Sári.

"Yok, canım siz de!" diyerek soruları savuşturdu oğlan. "Siz Aranka'da tuhaf bir şeyler fark etmediniz mi?"

"Ne gibi?"

"Tam olarak bilmiyorum ama sanki değişmiş gibi. Ayrıca okuma yarışmasına katılmak istiyorsanız okuduklarınızı üçüncü teneffüste yazdırmayı unutmayın!"

"Söylediğin için sağ ol!" diye teşekkür ettiler kızlar. "Oraya gittiğinizde iyice bir bakın!"

Laci dersten sonra avluda merak içerisinde iki kızı arayıp buldu.

"E, ne haber?"

"Yeterince garipti. Neleri okuduğumuzu yazmadı bile sadece okuduğumuz her bir kitap için elimize birer boş kâğıt tutuşturdu, isimlerini söyledik. Sonra boş kâğıtları aldı ve kaldırdı. Büyük karışıklık çıkabilir. Oysa ilanda hile yapmak imkânsız yazıyor."

"Endişe etmeyin, ne yaptığını biliyor!" diyerek kızları yatıştırdı Laci. "Onda bir değişiklik fark etmediniz mi?"

"Hayır," diye cevap verdi kararsızca Sári.

"Sanırım burnundaki ben kaybolmuş," dedi diğerlerine Dóri.

"Sahiden!" diyerek diğer ikisi araya girdi.

"Öyle görünüyor ki ameliyatla aldırmış. Lazerle bir dakika içerisinde hallediyorlar, izi bile kalmıyor," diye açıkladı Sári.

"Belki başkalarında dediğin gibi olabilir," diyerek karşı çıktı Laci, "ama bana kendininkinin birkaç dakika içerisinde yeniden çıktığını söylemişti."

Konu üzerinde konuşmaya daha fazla devam edemediler çünkü yemek vakti gelmişti ve sınıf, avludan binaya giriyordu artık.

Bodrum katındaki yemekhane her zamankinden daha kötü kokuyordu.

"Yadın biyigaddeble kaplıcaladadık. Oada böle çüyük yubuta kokutu vadı," diye iddia ediyordu Ägica burnunu parmaklarıyla tutarak.

"Çürük yumurta olamaz," diye itiraz etti Sándor.
"Sebze çorbası ve lor peynirli börek var."

O gün Cici Teyzeler de her zaman olduğu gibi sevimli değillerdi.

"Sanki yüzlerinin rengi biraz yeşilleşmiş gibi," dedi Sári, lor peynirli börek için sırada dururken.

Sadece birkaç kişi çorba içiyordu. Çoğu kötü kokusundan tiksinmişti. Laci, sadece birkaç kaşık içti, oysa her zamankinden farklı olarak kitap bile okumuyordu. Yorgunluktan gücü tükenmişti.

"Sakın yeme!" diyerek oğlanın elinden kaşığı aldı Dóri. "Bence bu bozulmuş."

Çorbanın hepsi kaldığı için Cici Teyzeler mutlu değildi.

İkizler ve Laci kütüphaneye çıkarken yolda lor peynirli böreklerini mideye indirmişlerdi. Yukarıya ulaştıklarında Aranka'yı çaresiz bir durumda buldular.

"Çocuklar! Kazanamayacağım!" diye dert yandı.
"Bugünlerde başka kitaplar da ödünç alıyorlar.
Laci'nin geçen üç yıl içerisinde okuduklarının tümünü götürdüler ama bu da yeterli değil. Ne yapayım?
Eğer onlara sıradan kitaplar verirsem bütün bu coşkunun sona ermesinden korkuyorum."

"Çarpım tablosu kadar kolay," diye laf attı ortaya Sári.

"Kim için kolaysa!" diye pufladı oğlan.

"Sadece hızla okumaya devam etmekten başka bir şey gerekmiyor, hepsi bu kadar," diyerek Laci'ye döndü kız.

"Kusura bakmayın ama artık kitap okumak istemiyorum!" dedi oğlan. Söyledikleri kendisini de şaşırtmıştı.

Aranka Teyze, artık bu kadarına dayanamamıştı. Menekşe desenli patiska mendilini bile dalgalandırmaya zaman bulamadan bayılmıştı.

On Üçüncü Çok Uğursuz Bölüm

Bu bölümde kütüphaneyi beklenmedik bir tehlike tehdit ediyor. (Bir bu eksikti!)

"Ne oldu sana böyle? Bunu nasıl söyleyebildin?" diyerek payladılar kızlar Laci'yi, bu arada yerde yatan baygın periye endişeyle bakıyorlardı.

"Ne yapalım?" diyerek ayak değiştirdi oğlan.

"Okul doktorunu çağıralım!" diye öneride bulundu Dóri. "Şuna bakın!" diyerek Aranka Teyze'ye doğru eğildi Sári. "Gerçekten de beni yok olmuş ve sanki burnu da artık salatalık kadar değil gibi!"

"Yüzü de o kadar buruşuk değil!" diyerek şaşırdı Laci.

"Saçları da tamamen beyaz değil!" diyerek Aranka'nın topuzunu gösterdi Dóri. "Bir sürü kahverengi buklesi var!"

"Size değiştiğini söylemiştim. Tamamen gençleşmiş."

Öylece perinin artık o kadar çirkin ve yaşlı olmayan yüzüne şaşkın şaşkın bakarlarken Aranka Teyze birden gözlerini açmıştı ve sanki hiçbir şey olmamış gibi hızla ayağa kalktı ve gri eteğini silkeledi.

"Evet, nerede kalmıştık sevgili çocuklar?" diye sordu. "Tam da Laci bir şeyler söylüyordu değil mi?"

"Evet ama artık fark etmez."

"Hadi canım! Kitap okumak istemediğini söylememiş miydin?"

"Evet doğru. Ama şimdi istiyorum. Kendimi kötü hissediyordum, artık geçti."

"Kötü hissetmene şaşmamak lazım," diye hatırlattı Sári. "O iğrenç çorbadan içtin."

"Hangi çorbadan?" diye sordu Aranka Teyze.

"Sebze çorbası ama Ägica'ya göre daha ziyade kaplıca suyu. Oranın böyle koktuğunu söyledi."

"Demek öyle ha!" diyerek sarardı peri. "Kızlar! Sizler kitap okumak ister misiniz?" "Tabii ki Aranka Teyze!"

"Şükürler olsun! Öyle görünüyor ki siz çorba içmemişsiniz."

"Zehirli mi?"

"Zannetmem ama tetikte olmakta fayda var!"

"Ne tetiği Aranka Teyze?" diye ilgilendi merakla Laci.

"Eğer artık yeniden canın istiyorsa sen sadece kitap okumakla meşgul ol! Okuyabileceğin kadar kitap götür! Ben de gerekli önlemleri alacağım."

Çocuklar kapıyı kapatıp dışarıya çıkar çıkmaz kütüphaneci peri işe girişti. Neler yaptığını ertesi gün öğleden önceye kadar kimseler görmedi.

Ertesi gün yani çarşamba günü Laci ve kızlar kütüphaneye doğru hareket ettiklerinde bir bağırtı çağırtı işittiler.

Aranka Teyze, her zaman olduğu gibi temizlikçi kadına bağırıyordu.

"Bu mümkün değil!" dedi Laci. "Az önce temizlikçi kadının Zrumeczky heykelini parlattığını gördüm. Yukarıda çatı katında olamaz."

Laci haklıydı. İki Cici Teyze yüksek ökçeli ayakkabıları ve mini etekleriyle, toz süpürgeleriyle donanmış şekilde kütüphanenin kapısı önünde duruyorlardı. Aranka Teyze avaz avaz onlara bağırıyordu.

"Ama değerli, tatlı meslektaşım!" diye yaltaklarmaya çalışıyordu Bella. "Biz sadece yardım etmek

istiyoruz. Şu sıralar işinizin başınızdan aşkın olduğunu işittik. Memnuniyetle gönüllü olarak temizleriz."

"Buraya adımınızı bile atamazsınız!" diye gürledi Aranka Teyze ve kapıyı çarptı, anahtarı iki kez çevirdi.

"Kendince bizden daha akıllı olduğunu düşünüyor!" diyerek kahkahayla güldüler Cici Teyzeler çirkin, alaycı bir sesle. "Hadi Ağustos Pastanesi'ne gidelim! Kimin daha büyük büyü gücü varmış görürüz!"

İki Dumanovszky Kardeş yani mutfakçı teyzeler üç çocuğun merdiven sahanlığına gizlenmiş gizlice kendilerini dinlediğinden kuşkulanmamışlardı. Ella ve Bella'nın ayak sesleri merdivende tıkırdamaya başladığında üç iyi arkadaş arkalarından atlı kovalıyormuş gibi güvenli bir yere koşmuştu. (Endişe etme kimseyi atlı kovalamıyor! Bu hikâyede at da yok zaten.) En yakın güvenli yer kızlar tuvaletiydi ve neyse ki orada kimsecikler yoktu. Gerçi Laci orada kendisini biraz tuhaf hissetmişti fakat başka bir yer aramaya vakit yoktu. Hemen karar vermeleri gerekiyordu.

"Onları takip edelim!" diye önerdi Sári.

"Ben ona gösteririm! Aranızdaki tek erkek benim," dedi Laci ve olmayan bıyıklarını şöyle bir burduktan sonra dışarıya doğru sıvışmıştı bile. Dezsö Zrumeczky'ye sadece hızlıca, "Saygılar!" diye fısıldadı; o artık tanıdık kısık sesi işittiğinde koşmaya devam ediyordu: "Merhaba Laci!"

Oğlan durdu fakat arkasına bakmadı. Birazcık bekledi, boşuna değildi.

"Dikkat et! Duman zehirlenmesi!" diye haber verdi ses.

Artık başka bir ses gelmez olunca terbiyeli şekilde uyarı için teşekkür etti ve fırtına gibi ortadan kayboldu.

Békés Sokağı'nda fırtına gibi bir rüzgâr esiyordu.

"Okul tehlikede! Çocuklar tehlikede! Aranka Teyze tehlikede!" diye heyecanla konuşuyordu kendi kendine oğlan, bu arada pastaneye doğru koşturuyordu. Vitrini süsleyen dantelli perdeden içerisini gözetledi, sonra rahatça içeriye girebileceği geldi aklına. Bütün ceplerini karıştırdı, nihayet bir dilim kremalı pasta alacak kadar parası çıkışmıştı. İçeriye girip enfes, taze cöreklerin tatlı kokusunu hissedince ağzının suyu akmıştı. Usta tam da Cici Teyzeler'le konuşuyordu, o da kremalı pastayı Guszti Amca'nın küçük kızı Auguszta'dan istedi. Auguszta hoş bir kız ama hoş olmayan bir özelliği var. Auguszta her çörek için küçük bir şiir veya uyaklı bir söz uydurur. Ayrıca sadece uydurmakla da kalmaz, aynı zamanda masum ve savunmasız müşterilere onları okur da. Laci de öyle basit bir "Lütfen" ile yakayı kurtaramamıştı. Gerçi yakalı bir şey giymemişti ki kız yakasına yapışsın ve ondan yakayı kurtarsın. Auguszta'nın en yeni şaheseri şu şekildeydi:

"Ne yazık ki hasta, yiyemez kremalı pasta!"

"Bu en azından diğerlerinden kısaydı," diye düşündü oğlan rahatlamış olarak. İyi ki şu çok katlı çikolatalı pastadan bir dilim istememişim! O zaman belki de kalın bir romanı sonuna kadar dinlemek zorunda kalabilirdim."

"Neye hazırlık yapıyorsunuz Ella'cığım?" diye sordu Cici Teyzeler'e Bay Augusztin. "Düğün mü? Doğum günü mü?"

"A, şey!" diye cevap verdi Ella, eğer bu cevap sayılırsa.

"Çocuklarla beraber kardeşimin doğum gününü kutlamak istiyoruz," diyerek sıyrılmaya çalıştı diğeri.

"Bomba gibi bir sürpriz planlıyoruz!" diyen Ella'nın sesi de çıkmıştı şimdi.

"O zaman size belki de çikolatalı top tavsiye edebilirim," diyerek ellerini ovuşturdu usta sanki küçük yuvarlak çikolataları şekillendirmeye hazırlanıyormuş gibi kendinden memnun şekilde.

"Mükemmel bir fikir!" diyerek çok sevindi iki Cici Teyze.

"Kaç tane hazırlayalım?"

"333 tane, tüm çocuklara yetsin!"

"Kolay bir iş olmayacağını söylemeliyim! Fakat sizlerin hatırı için her şeyi yaparım. Yarın saat 11'de pastalar için gelebilirsiniz. Peşinat istemiyorum, yarın geldiğinizde ödemeyi yaparsınız. Bizden alışveriş yaptığınız için teşekkür ederiz!" diyerek başını salladı Bay Augusztin ve iki Cici Teyze'ye kapıyı açtı. Rüzgâr pastaneye bir yığın kuru ağaç yaprağı savurmuştu.

"Bırr! Şu rezil havaya bak!" dedi usta yarı kendine, yarı da Laci'ye.

Oğlan onaylayarak başını salladı, ağzını sildi, sonra aceleyle veda etti ve uzaklaştı. İkizler okulun önünde titreyerek bekliyordu. Laci her şeyi anlattı.

"333 çikolatalı top mu? Bu bir servet eder," dedi Dóri

"Peki, gizemli ses duman zehirlenmesiyle ne demek istemiş olabilir?" diyerek düşünceye daldı Sári.

"Söylediğini ciddiye almak gerekir. Hatırlayın bir Sándor'la ilgili kehaneti doğru çıkmıştı!"

"Sizin derste olmanız gerekmiyor mu?" diye seslendi okul bekçisi János 13 Kiss.

"Zil çalalı çok oluyor. Vay canına!"

Cebir bunun üzerine iki sarkık kulağını da havaya dikti ve kendisine kızmadıklarını anlayınca oldukça rahatladı.

Üç iyi arkadaş nihayet yarım saatlik bir gecikmeden sonra matematik dersine girdiğinde Marika Öğretmen'in ne kadar öfkeli olduğunu tahmin edebilirsin. O on dakikalık azarlama fırtınasını anlatmasam

daha iyi olur. Ceza olarak onlara bir yığın matematik ödevi de vermişti.

Onlar ise öğretmen hanımın öfke nöbetini pek de dikkate almıyorlardı. Akılları çoktan kütüphaneci perideydi, beraberce sırrın anahtarını bulmaya çalışıyorlardı. (Hayır, tabii ki aradıkları anahtar kütüphanede değildi.)

Kesin Aranka'nın önceki gece yarısı kapalı kapının ardında neler çevirdiğini hiç anlatmayacağımı düşünüyordun. Oysa bunu unutmadım. Şimdiye kadar Laciler de görmediler. Şimdi Sen de onlarla git ve olayı dikkatle incele!

Laci ve ikizler yukarıya, kütüphaneye ulaştıklarında Aranka Teyze'yi en arkadaki rafın arkasında çömelmiş durumda buldular. Orada bir şeyler geveleyip duruyordu kendi kendine.

"Bir derdi mi var?" diye endişelendi Sári.

"Her şey yolunda, sadece biraz midelerini bozdular," diye cevap verdi peri.

"Kimler?" diye meraklandı Dóri ve perinin yanına çömeldi.

"Örümceklerim," diye cevap verdi gururla kütüphaneci.

"Sebze çorbası mı içtiler?" diye tahminde bulundu Laci.

"Yok, daha neler! Onlar sadece kurt yer. Kitap kurdu."

"Ama burada bir tane bile yok!"

"Artık yok! Benim küçük canlarım hepsini yedi. Saldıracaklarını hissetmiştim. Bu işte bir cadılık var. Özellikle kâğıt düşmanı bu türü Kütüphane Karşıtı Cadılar Birliği, KKCB yetiştirdi. Dün öğleden sonra bir şeyler olacağını hissetmiştim."

"Ama nasıl hissettiniz?" diyerek kuşkuyla baktı oğlan.

"Çünkü canın kitap okumak istemiyordu. Kitapları korumam gerektiğini böylece anladım. Öğleden sonra bir kitap kurdu fark etmiştim fakat onu pire gibi ezdim. Dolayısıyla çantamdaki bütün örümceklerimi salıverdim. Uzun zamandır nefis bir şeyler yedikleri yoktu. Hemen kitap raflarına, tam kitapların önüne ağlar ördüler. Gece kitap kurdu bulutu ulaştığında kötü kitap düşmanlarının hepsi kitap koruyucu örümcek ağlarına yakalandılar. İşte bu yüzden küçük örümceklerim bugün kötü durumdalar. Hadi söyleyin, harikalar değil mi?"

Kızlar biraz tiksintiyle örümcek ağlarına doğru yaklaştılar fakat Aranka Mort'un evcil hayvancıklarını görür görmez yüz ifadeleri değişti.

"Ama bu gerçekten harika!" diyerek şaşkınlık geçirdi Sári. "Vücudu sanki elmas gibi ayaklarıysa sanki birer altın şeridi."

"Bu da yakutlusu. Ayaklarıysa gümüşten."

"Şuna bakın! En sevdiğim bu Paola," diyerek Aranka Teyze yanardöner bir örümcek gösterdi. "Böyle bir değerli taş hayatımda görmedim!" diyerek şaşakaldı Laci.

"Paola opal taşından," diye açıkladı gururla peri.
"Şimdi anlıyorum," dedi Sári.

"Neyi?"

"Burada temizlik yapmanın neden yasak olduğunu. Bu sabah da Cici Teyzeler'in içeri girmelerine izin vermemiştiniz."

"Kimlerin?"

"Mutfakçıların. Lütfen düşünün bir Aranka Teyze, sizin aklınızı alt edeceklerine ahdettiler!"

"Peşlerinden gittim ve onları Ağustos Pastanesi'nde 333 çikolatalı top ısmarlarken gördüm," diyerek övündü yaptığı bu yiğitçe işle Laci.

"333 tane mi? Bu büyük bir problem," diyerek bir aşağı bir yukarı yürümeye başladı Aranka Teyze; o gün üzerinde her zamanki gri etek ve hırka yerine şık bir mavi kostüm, ayaklarında da bağcıklı varis ayakkabıları yerine yüksek ökçeli ayakkabılar vardı.

"Merdiven sahanlığında da bana birisi 'duman zehirlenmesi' kelimelerini fısıldadı."

"Kim fısıldadı?"

"Lütfen gülmeyin ama bence heykel!"

"Dezsó!" diye parlayıverdi Aranka'nın gözleri. "Ah, yine de! Bunca yıl sonra..."

Çocuklar yüzü tamamen kızaran periyi şaşkınlıkla izliyorlardı. "Kışt!" diyerek kışkışladı kafasındaki düşünceyi Aranka Teyze. "Sanırım bodruma bir casus göndermemiz gerekiyor."

"Ben seve seve giderim!" diyerek gönüllü oldu Laci.

"Bu iyi olmaz! Seni pastanede gördüler. Eğer fark ederlerse onları takip ettiğini hemen anlarlar."

"İyi, o zaman kızlardan biri gitsin," diyerek zorla razı oldu oğlan.

"Ben!" diye seslendiler her ikisi de, aynı anda.
"Tamamdır. Yarın saat 11'de mutfakta olun!"

On Üç Buçukuncu Bölüm

Bu bölümde cadılık işi aydınlanıyor. (Vallahi billahi!)

"Nereye saklanalım?" diye düşünüyorlardı Sári ve Dóri mutfakta.

"Ben fırına sığarım," dedi Sári.

"Kötü fikir, "diyerek bakınmaya devam etti Dóri. "Şuraya baksana, burada büyük bir sandık var. Bir bakalım! Yardım et, tek başıma kapağını indiremiyorum!"

Beraberce işe giriştiler. Niye yapamasınlar ki! Derken iki kız mutfak zeminine kapaklandı ve sandıktan kaşla göz arasında doksan dokuz fare kaçıştı. Kaç tane olduklarını nereden mi biliyorum? Sonra göreceksin. Tabii ki kızları ilgilendiren sadece doksan dokuz mu yoksa tastamam yüz mü olduğu değildi. Üstelik çığlık bile atmamışlardı. Her ikisi de hayvanları sever. Onları ürküten sadece bunların açıkça Cici Teyzeler'in küçük gözdeleri olmalarıydı.

Ama onları neden mutfakta tuttuklarına akıl erdirememişlerdi kızlar ve kapağı tekrar sandığa kapattılar. Ama ondan önce farelerin çıktığı yere girmişlerdi bile. Ha, bu küçük kemirgenlere ne mi oldu? Göz açıp kapayıncaya kadar etrafa dağıldılar ve sanki daha önce hiç orada olmamışlar gibi ortadan kayboldular.

İkizler sandığın kapağını tam da zamanında üzerlerine kapatmışlardı çünkü iki mutfakçı artık oradaydı.

"Hadi işe başlayalım!" diye sıkıştırıyordu Ella'yı Bella.

"Başlayalım!" dedi Ella ve takır tukur buzdolabına doğru yürüdü ve oradan kahverengi bir cam şişe çıkardı; şu şurup şişelerinden. Ablası pembe küçük çantasından bir şırınga çıkardı. Tabii ki bütün bu olanları sandıkta çömelenler görememişlerdi.

(Ders sırasında kızların nasıl olup da buna vakit bulabildiklerini tam da şimdi mi merak ediyorsun?

Aranka, Külot Klott'tan kızları yanına göndermesini rica etmişti. "Cadıya" o bile karşı koyamıyordu.)

Evet, gerçi Cici Teyzeler işe koyulduklarında görmesine hiçbir şey görmemişlerdi ama işitmesine işitmişlerdi.

"Serumu iyi çalkala!"

"Sence adam başı bir mililitre yeterli gelir mi?"

"Her topa yetecek mi?"

"Burada şaka olacak, kahkaha olacak!"

"Aranka'ya sürpriz!"

İkizler saklandıkları yerden buna benzer şeyler duymuşlardı, ayrıca tatsız kahkahalar ve hoşnut kişnemeler.

"Fareciklere biraz su vereyim!" dedi aniden Cici Teyzeler'den biri. İşte bunu duyar duymaz ikizlerin kanı dondu. Neyse ki diğer Cici Teyze kardeşine kızgın kızgın baktı (Zaten aslında heyecandan yüzü kızarmış durumdaydı, kızgınlık ondan yanı).

"Şimdi olmaz! Zamanında bitiremeyiz. Nasıl olsa bir saatçik daha dayanabilirler o leşler. Acele edelim, cici, küçük birinci sınıflar öğle yemeği için şimdi burada olurlar."

"Haklısın," diyerek karşı çıkmayı bıraktı diğeri.
"Paylarını alma zamanı geldi, okumayı düzgünce öğrenmeden önce tabii. He he he! Biz işimizi bitirelim görev bilinciyle."

"Öyle ya! Okumaya karşı hazırladığımız bu büyük doz serum onlara Hazirana kadar yeter. Her zamanki gibi çorbalarına günlük olarak karıştırma zahmetinden kurtulacağız."

"Dün bir şekilde olmadı. Hissettiler. Zaten kimse bir şey yemedi."

"Neyse artık fark etmez. Augusztin Usta'nın çikolatalı toplarına nasıl olsa dayanamazlar. Bugün öğleden itibaren hiç kimsenin kitap okumak istemeyeceğini garanti ediyorum. Gece yarısı ise farecikleri gizlice kütüphaneye taşırız ve sabah olduğunda Aranka kitapların yerinde yeller estiğini görür."

Bu fikir Cici Teyzeler'in öyle hoşuna gitti ki aniden kahkahalara boğuldular. Nihayet çikolatalı toplan hazırlama işini bitirdiler ve hepsini buzdolabına yerleştirdiler.

"Gidelim, yemekleri getirdiler!" dedi biri ve ikizlerin şansına her ikisi de yemek arabası için dışarı çıktılar. İki kız da zaten bundan başka bir şey istemiyordu, saklandıkları yerden hemen sıçrayıp çıktılar, parmak uçlarına basa basa aceleyle mutfaktan mümkün olduğunca uzaklaştılar! Kütüphaneden uzağa gidememişlerdi, zaten istememişlerdi de. Aranka ve Laci, orada onları heyecan içerisinde ve tırnaklarını yiyerek bekliyordu. Aslında tırnaklarını yinen Laci'ydi, periyse zaten son zamanlarda sedef rengi oje kullanıyordu ve onlara zarar vermek yazık olacaktı.

"Her şey çok açık!" diyerek özetledi kütüphaneci peri, kızların getirdiği haberleri. "Onları KKCB gönderdi. Serumu başcadı Büyük Cahile hazırlıyor. Çocukların okuma isteğini nasıl yok edeceğini ancak o bilir. Dünkü çorbanın da böyle bir etkisi olmuştu."

"Neyse ki biz hiç içmedik," dedi Dóri. "Ama Laci çorba içer. Peki, zehir neden onun üzerinde etkili olmuyor?"

"Çok basit!" diye çığlık attı Sári. "O yemek yerken sürekli kitap okuyor. Taşınabilir kitabını çıkarıyor ve serumun etkisini hemen yok ediyor."

"Ne şans!" diye iç geçirdi oğlan. "Dün her zamankinden farklı olarak yemek yerken kitap okumadığım da doğru. Uyarmış olmanız çok büyük bir şans. Sonsuz teşekkürler! Çok çok sağ olun!"

"Buna şimdi zamanımız yok!" diye uyardı herkesi Aranka Teyze. "Çocukların pastaları yemesini engellememiz lazım, yoksa ayvayı yerim."

O sırada insanın beynini sarsacak bir çığlık titretti okulu.

"Neredesiniz küçüklerim?" diye bağırıyordu Bella.

"Doksan dokuzu da kaybolmuş gitmiş!" diye çığ-

"Sanırım farelerin kaçtığını şimdi fark ettiler," dedi Dóri.

"Sadece bir çözüm var! Hırsızlık ayıptır ama şimdi faydalı olabilir!" dedi Aranka Teyze. "Acele edin ve pastaları oradan araklayın! Ama bir tekini bile orada bırakmayın!" Koridorda çaresizce koşturup duran Cici Teyzeler'in yanından hiç sezdirmeden, ıslık çala çala geçip gittiler. Yemekhaneye ulaştıklarında kızlar aceleyle buzdolabına koştu, Laci ise kapıda gözcülük yaptı.

"Dikkatli olun! Geliyorlar!" diye uyardı oğlan.

"Çabuk gel!" diye seslendiler ve birer tepsi aldılar.

"Ama nereye?"

"Yemek kazanlarını getirdikleri şu arka kapıdan!"

Dizleri titreyerek aceleyle dışarı yöneldiler. Tam arkalarından kapıyı kapatmışlardı ki yemekhanede mutfakçıların ayak seslerini işittiler.

"Gezinti nereye?" diyerek önlerine fırladı tehditkâr bakışlarla Ignác. "Bu kadar pastayı kime götürüyorsunuz?"

"Cebir'e!" diye cevap verdi Laci, sanki bundan daha doğal bir şey yokmuş gibi.

"Okul bekçisinin köpeğine mi? Delirtmeyin adamı! Doğum günü mü var yoksa?"

"Az önce yemek şirketinden aradılar ve pastaların bozulmuş olabileceğini, çocuklara verilmemesi gerektiğini söylediler," diye açıkladı Dóri sanki kitaptan okuyormuş gibi.

"Olsun yine de bana birkaç tane verebilirsiniz. Kimseye söylemem."

"Mümkün değil. Tehlikeli, anlamıyor musun?"

"Peki, köpeğin sağlığı önemli değil mi? Cebir'in midesine dokunmayan benimkine de zarar vermez. Tepsinin birini verin bana!"

Laci, omuz silkti ve elindeki tepsiyi uzattı.

"Sen bilirsin," diye ekledi biraz küçümser gibi.

Ignác hemen çitlerin dibine oturdu ve tıkınmaya başladı. Diğer üç çocuk ise yüklerinin kalanını Cebir'in kulübesinin önüne yığdılar.

"Zaten okumayı bilmiyor," dedi Dóri.

"Ne Igriác ne de Cebir," diye kıkırdadı Laci.

"Ama bundan sonra da hiç öğrenemeyecekler," diye ekledi Sári, bu arada hayvanın kulaklarını kaşı-yordu.

Olay yerinden uzaklaşırlarken Laci'nin aklına bir şey geldi:

"Bu tek bir köpek için çok değil mi?"

Endişeyle arkalarına baktılar, fakat sonra rahatlayarak yolarına devam ettiler. Çünkü köpek ganimeti cömertçe doksan dokuz fareyle paylaşıyordu.

On Dördüncü Bölüm

Bu bölümde herkes layık olduğu ödülü alıyor, tabii cezayı da. (Her düzgün hikâyede olduğu gibi.)

Tahmin edebilirsin, hayır, tahmin bile edemezsin Cici Teyzeler'in tüm zehirli topların yer yarılıp içine girdiğini fark ettikleri anki üzüntüsünü. Toplar yerin içine değil, Cebir'in ağzının içine girmişti ama onlar bunu bilemezdi tabii. János 13 Kiss, o gün köpeğinin doksan dokuz farenin eşliğinde sonbahar güneşi al-

tında şekerleme yaptığına yemin bile edebilirdi. Ama nihayetinde en iyisinin olay hakkında konuşmamak olduğuna karar vermişti çünkü aslına bakılırsa her zaman içkiyi biraz fazla kaçırırdı. "Artık tek bir yudum bile içmeyeceğim!" diye karar verdi hemen. Daha doğrusu içerim ama sadece su.

Büyük Cahile, yani başcadı, laf aramızda küçücüktü, tam da bir cüce kadar boyu vardı; kırmızı, vücuda yapışık deri pantolonu ve deri ceketiyle, karmakarışık siyah saçlarıyla daha öğle yemeğinden önce mutfakta belirdi ve Cici Teyzeler'i tek kelime etmeden, gülümseyerek atık yemek teknesine batırdı, sonra da tekneyi tuttuğu gibi Dumanovszky Kardeşlerle beraber toz dumana karıştı. Başarısızlığa uğramış bu iki cadıya daha sonra ne olduğunu bilmiyorum ama muhtemelen sonraki 100 yılı ceza olarak kitap okuyarak geçirmişlerdir, tabii bunun için önce okumayı öğrenmeleri gerekir. Cahil olmamak bir cadı için büyük bir utançtır!

İlaç Ignác üzerinde tam da beklenen etkiyi göstermişti. Sadece kitap okumaktan soğumadı, aynı zamanda alfabeyi bile unuttu. Marika Öğretmen onu eğer kendine çekidüzen vermezse ibret olsun diye birinci sınıfa geri yollamakla tehdit etti. Kalın kafalı sahte kahraman bundan öyle korktu ki ta yılsonuna kadar ders çalıştı. İşi zordu. Neyse ki mayısın sonuna doğru serumun etkisi geçmeye başladı ve Ignác niha-

yet boşuna bu kadar çalışmadığını anladı. Cezalardan, uyarılardan ve atılmaktan da böyle kurtulmuştu. Yaramazlık yapmaya vakti bile yoktu.

Okulun tüm öğrencileri kendilerini okumaya vermişti ve nihayetinde kendilerinden önce Laci'nin bile okumadığı kitapları bile ödünç almaya başladılar.

Her ayın 13'ünde birinci ve üçüncü teneffüste kütüphanenin önündeki uzun kuyruklar yılan gibi kıvrılıyordu. Tabii hile yapanlar da çıkıyordu. Kim mi yakalıyordu? Tabii ki kütüphanecinin sihirli kartları. Aranka Teyze, Lacilere bir gün sahte kartlara ne olduğunu göstermişti. O günkü beyaz kâğıtları havaya attı. Gerçek olanlar gökkuşağının tüm renkleriyle parıldayarak evrak dolabının içine uçuyordu; fakat yalan dolu olanlar önce grileşiyor, sonra kararıyor ve nihayet sonbahar yaprakları gibi çöp kutusuna düşüyordu. Neyse ki sadece birkaç tane böyle sahte kart vardı.

Kütüphaneci peri artık 99 yıl önceki gibi tamamen gençti; oldukça güzel olduğunu da söylemeliyim. Bazen, kimse görmediği zamanlar hayallere dalmış şekilde hoplaya zıplaya merdivenlerden Zrumeczky heykelinin yanına iniyordu.

"Niye indiğini mi soruyorsun? Ne bileyim ben. Az önce kimseler görmediğinde indiğini söylemiştim. Ben de görmedim."

"Laci'ciğim, sanırım senlibenli konuşabilirsin," dedi Aranka aniden, güzel bir Mayıs günü.

Oğlan biraz duygulanmıştı; ardından eskiden beri kafasını kurcalayan bir soruyu sormanın tam vakti olduğunu düşündü.

"Söylesene hiç de öyle mort olmuş biri gibi görünmüyorsun, aksine sevimli ve neşeliyken sana neden Aranka Mort ismini vermişler?"

"Aranka Mort mu? Bana kimse Mort adını vermedi ki!"

"Darılma ama bütün okul sana öyle diyor. İsmin bu değil mi?"

"Libra'nın uyarı mektubunda nasıl hitap ettiğini hatırlamıyor musun?" diye sordu peri ve son moda mavi sırt çantasından selofan mektubu çıkardı. Üzerine üfledi ve Kütüphane Baş Perisinin yazısı hemen ortaya çıktı:

"Sevgili Aranka! görüyor musun?"

"Öyleyse soy ismin Mort değil Sevgili? Darılma ama son zamanlarda daha ziyade aksi bir moruktun!"

"Bu doğru ama senin soyadın Jóhegyi de Güzeldağlı anlamına geliyor; sana da dağdan ovaya indiğinde Güzelovalı demiyorlar değil mi?" diye güldü çınlayan sesiyle peri.

Okulun 100. doğum günü böyle iyi bir atmosfer içerisinde gelip çatmıştı. Törende spor, şarkı, resim ve matematik yarışmasını kazanan birçok öğrenci onur belgesi ve kitap ödülü aldı. Her sınıfın gurur

duyacağı birisi vardı. En çok da okuma yarışmasının sonucunu merak ediyorlardı çünkü herkes katılmıştı. Ödülü Aranka verdi.

Öğretmenler kurulunun değişikliği neden fark etmediğini bilmek ister misin? Problemi küçük bir palavra çözdü. (Ama yine de bunu benden öğrendiğini yayma kimseye!) Aranka, müdire hanıma mektup yazmıştı ve mektupta emekliye ayrılacağını bildiriyor ve yerine kuzini Aranka Sevgili'yi tavsiye ediyordu. Müdire hanım, Aranka, yerine başkasını aramak zorunda kalmadığı için mutlu olmuştu çünkü okul kütüphanecilerinin nerede yetiştiğini bile bilmiyordu. (Oysa Sen artık biliyorsun!)

Dolayısıyla Aranka Sevgili, mikrofon önüne çıktığında hiç kimse şaşırmamıştı. Okul bekçisi çok önceden koca bir yığın renkli kâğıdı hazırlamıştı. Bunun nasıl bir kâğıt tepesi olduğunu bilen tek kişi Laci'ydi çünkü diğerleri sadece beyaz kâğıtlar görüyorlardı.

"Sevgili çocuklar!" diye başladı konuşmasına çınlayan bir sesle kütüphaneci peri. "Okuma yarışmasına katıldığınız için hepinize teşekkür ederim! Bunun benim için ne çok şey ifade ettiğini tahmin bile edemezsiniz. Umarım bundan sonra da okuma alışkanlığınızı bırakmazsınız. Şimdi izin verirseniz büyükannem Aranka Mort -burada birazcık kızarmıştı- ve kendi adıma ilk ödülü veriyorum; ödülü kazanan László Jóhegyi 4/D sınıfı öğrencisidir ve bu öğretim

yılında 501 kitap okumuştur. Lütfen kürsüye gel Laci!"

Okulun 332 öğrencisi artık yılın başındaki gibi ufak ve solgun olmayan Laci, Aranka'ya doğru yürürken alkıştan ortalığı yıkıyordu. O sırada bir esinti renkli kâğıt yığınına saldırarak binlerce harika kâğıdı havaya kaldırdı ve kâğıtlar kelebek gibi avlunun etrafında dönmeye başladılar, birinci katın merdiven sahanlığı penceresinden içeri girdiler, Zrumeczky'nin bronz kafasını okşayıp geçtiler, sonra yeniden pencereden dışarı fırladılar binanın çatısına doğru. Orada bir tur daha döndüler, sonra giderek daha yükseklere tırmandılar ve ortadan kayboldular. Çocuklar şaşkınlıktan alkışı bile unutmuşlardı. Fizik öğretmenleri ise uzun süre böyle güneşli ve rüzgârsız bir günde okulun avlusunda nasıl kasırga çıktığını tartıştılar.

Laci, ödülünü alırken bütün okul coşkuyla alkışlamaya başladı.

"Sonra aç!" diye fisildadı Aranka oğlana.

"Çok teşekkür ederim!" diyerek gülümsedi Laci mahcup şekilde.

"Laci'ciğim lütfen," dedi müdire hanım, "kısa bir konuşma yap! Kazananlar her zaman böyle yaparlar."

Oğlan tereddüt içerisinde mikrofona geldi. Böyle bir kalabalık önünde canı doğaçlama konuşma yapmayı istemiyordu, başka bir yerde de istemiyordu. Heyecandan tamamen benzi atmıştı. Külot Klott yerinden fırlayarak mikrofonu uygun bir yüksekliğe ayarladı. Aranka cesaret verircesine gülümsüyordu.

"Özür dilerim ama ben konuşma yapamam fakat onun yerine okulumuz şerefine yazdığım bir şiiri okuyacağım."

BÉKÉS SOKAĞI
Okuldan güzel bir gün
Yaşlı gözlerle ayrılacağım.
Ne güzel olurdu
Sonsuza kadar
(Sınıfta kalarak değil, yanlış anlama)
Buraya gelebilseydim

Öğleden sonra hep burada dinlenir, Anaokulunda ezberler, Olur, kaplumbağa, balık, yılanbalığı, Çay, tost ekmeği, ikindi kahvaltısı.

Küçük bahçede, avluda Gelsin rüzgâr, kar ve yağmur, O zaman bile severim Békés'i, Sağ ol, Dezsö Zrumeczky!

Laci'nin izleyenler önünde eğilmesini Gusztáv Augusztin'in mikrofona çıkarak şu törensel haberi vermesine kadar coşkulu bir alkış fırtınası takip etti: "Sevgili afacanlar, sevgili öğretmenler! Pastanemin en önemli misafirleri Békés Sokağı sakinleri olduğu için bugün herkesi misafir etmeye karar verdim. Sizleri törenden sonra Ağustos Pastanesi'ne gelerek birer dilim pasta yemeye davet ediyorum!"

Koro programın son şarkısı olan "Ah gelip çattı o güzel saat" isimli parçayı bitirir bitirmez dışarıya hücum ettiler. Hiç kimse birinci katın merdiven aralığına yönelmemişti, dolayısıyla ancak ertesi günün sabahı Zrumeczky heykelinin ortadan kaybolduğu okul bekçisinin gözüne çarptı. Sevgili Aranka ise o gün öğleden sonradan itibaren her gün Margit Adası'nda filinta gibi bir adamla kol kola gezintiye çıkar olmuştu, adam belirgin şekilde yaşlı mimara benziyordu.

"Söylesene Dezsó," diye sordu bir gün Aranka, "duman zehirlenmesi sözüyle ne demek istemiştin? Çünkü hiç duman görülmedi ortalıkta."

"Duman zehirlenmesi demedim, Dumanovszky zehirlenmesi dedim. O iki Cici Teyzenin soy isimleri Dumanovszky. Neyse ki sen onları yendin, meleğim!"

"Dur bakalım! Biliyorsun ki melek değilim, sadece periyim," diye güldü Aranka; balıklı gölün etrafında gezinmeye devam ettiler ve Zrumeczky Bey'in okulun 100 yıl önceki açılışında neden bu alımlı kütüphaneci kadına kur yapmaya cesaret etmediğine kafa yordular. Laci ne mi aldı? Aldığı, kitaptan başka bir şey değildi. Büyük bir şey olmadığını mı söylüyorsun? Büyük olmasına büyük değil (24'e 12 buçuk santimetre) ama özel bir şey. Bu deri ciltli, tokalı kitabı bizzat Libra hazırlamıştı, üstelik içerisindeki hikâyeler asla tükenmeyecek şekilde. Laci bir romanın sonuna gelir gelmez, hemen içerisindeki hikâye değişiveriyordu. Ne şans değil mi?

Dördüncü sınıftan sonraki yaz tam olarak bir önceki gibi geçmemişti. Laci, 'ikizlerle ve Sándor'la, Ignác'la ve Ägica'yla havuza gitti, top ve masa tenisi oynadıkları arsaya indi ama yorulduklarında içlerinden biri bir kitap çıkarıyor ve diğerlerine okuyordu. Üstelik Ignác bile.

Öğretim yılı açılış gününde Laci'nin' artık canı sıkılmıyordu, Békés Sokağı İlkokulu'na ıslık çala çala gitti; okulun kütüphanesinde 59 adet eski ve 59 adet yeni *Pal Sokağı Çocukları* öğrencileri bekliyordu; çünkü okunması mecburi olan kitap yine Ferenc Molnár'ın orijinal eseriydi. Elbette artık Laci'nin bunları okuması gerekmiyor.

Sonsöz

Burada yazar yani ben, son kez sesleniyorum Sana, yani Okura.

Sonuna kadar dayandığın ve kitabı baştan sona okuduğun için teşekkür ederim. Artık Senin gerçek bir OKUR olduğun sahiden kesin, ister çocuk ol, ister büyükanne.

Sanırım benimle ilgili bir şikâyetin de yoktu çünkü ben de zaten yazmayı altmış ikinci sayfada bir yerlerde yarıda bırakmadım.

Bütün bunlardan sonra olur da bu kitabı veya bir başkasını yeterince eğlenceli ve heyecanlı bulmazsan Gutenberg ailesiyle hiçbir akrabalık bağın yoksa da yapman gerekenin ne olduğunu kesinlikle biliyorsun. Hayal gücünü istediğin gibi kullan!

Ayrıca lütfen en yakın zamanda eğer okulun kü-

tüphaneci kadınıyla karşılaşırsan ona iyi bak! Son zamanlarda saçları birazcık beyazlaşmış mı? Keyfi yerinde değil mi? Gözlerinin etrafı morarmış mı? Belki de birkaç kitap ödünç alman gerekiyordur.